

ἀρχῶν καὶ τὸ πνεῦμα, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ὁποίου ἐξελέγ-
χθησαν. Κανεὶς βεβαίως δὲν θέλει δι´τχυρισθῇ νὰ ἀνατεθῶσιν ἡ
προεδρία καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαὶ τῶν πρωτοσυνόδων καὶ τὰς δημοτι-
κὰς ἀρχάς, ἐνῶ ὑπάρχουσιν ἄλλα καταλληλότερα πρόσωπα
πρὸς τοῦτο. Ἐπὶ τέλους ἐπρόσθεσεν, ὅτι διορίσαντες ἐπιτροπὴν
διὰ νὰ συντάξῃ τὸν περὶ ἐκλογῆς νόμον, πρέπει νὰ εὐ-
χαριστήσωμεν αὐτὴν διὰ τοὺς κόπους, τοὺς ὁποίους κατέ-
βαλεν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, νὰ συζητήσωμεν αὐτὸ μετ' ἐπιστα-
σίας, ὥστε νὰ τὸ καταστήσωμεν ἀπλούστερον, οὐχὶ δὲ ν' ἀπορρί-
ψωμεν αὐτὸ ἀνεξετάστως καὶ νὰ παραδεχθῶμεν ἄλλο.

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ αἰτήσει πολλῶν ὁ Πρόεδρος ἐκύρυξε δια-
λειψμένην τὴν συνεδρίαν περὶ τὴν 3 1/2 ὥραν Μ. Μ.

Ὁ ἐκπληρῶν καθήκοντα Προέδρου
Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Ι. ΚΩΛΕΤΗΣ.

Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.

Α. ΛΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Ν. Δρόσου.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης.
Γ. Δοκός.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΔ'.

Τῆς 4 Μαρτίου.

Σήμερον τῇ τετάρτῃ τοῦ Μαρτίου μηνὸς τοῦ χιλιοστοῦ ἑκτα-
κοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους, περὶ τὴν 12 ὥραν τῆς
μεσημβρίας, συνελθόντων τῶν πληρεξουσίων εἰς τὸ τοῦ Βουλευτη-
ρίου κατάστημα, ἐγένετο ἡ ἐκφώνησις τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου·
εἰρηθέντων δὲ παρόντων διακοσίων τριάκοντα ἐνὸς καὶ ἀπόντων
δύοδεκα, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρξαμένην τὴν συνεδρίαν.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης
συνεδριάσεως, τὰ ὁποῖα γέγονε παραδεκτὰ εἰς τὴν Συνέλευσιν
ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ Προέδρου, τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν
Γραμματέων.

Ἐντεῦθεν ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν, ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν τῶν
πληρεξουσίων ἀπόφασιν οἱ Ἀντιπρόεδροι τῆς Συνελεύσεως καὶ ὁ
Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐνεχείρισαν σήμερον εἰς τὸν
Βασιλέα τὴν σημείωσιν τῶν ἐπὶ τοῦ Β. Διαγγέλματος παρατη-
ρήσεων, τὰς ὁποίας οἱ πληρεξούσιοι ἔκαμον ἐν ταῖς τῶν τριῶν
προλαβουσῶν ἡμερῶν ἰδιαιτέrais συσκέψεσιν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς,
λαβὼν τὴν εἰρημένην σημείωσιν μετ' ἀγαθότητα ψυχῆς ἀπάντησεν
ὅτι ἐντὸς μιᾶς ὥρας θέλει πέμψῃ τὴν ἀπάντησιν. Πέποιθα ὅτι
θῆλει εἶσθαι εὐάρεστος ἡ τῆς Α. Μ. ἀπάντησις.

Ἦδη θέλουσιν ἀναγνωσθῇ εἰς ἐπήκοον πάντων αἱ τῶν πληρεξουσίων παρατηρήσεις, καὶ μετὰ ταύτας ἡ εἰρημένη τοῦ Βασιλέως ἀπάντησις.

Παραδεχθείσης τῆς Συνελεύσεως, εἰς τῶν Γραμματέων ἀνέγνωσε μεγαλοφώνως τὴν ἀκόλουθον σημείωσιν τοῦ περιγινόμενου τῆς συσκέψεως τῶν πληρεξουσίων ἐπὶ τοῦ Β. Διαγγέλματος κατὰ τὰς παρελθούσας ἡμέρας.

Ἄρθρον 20.

« Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀνήκει εἰς τὸν Βασιλέα· ἐνεργεῖται δὲ διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ διοριζομένων ὑπευθύνων Ἱπουργῶν. »

Ἄρθρον 21.

Ἐμεινεν κατὰ τὸ σχέδιον· ἡ δὲ περὶ ἐκπηγάσεως τῆς δικαιοσύνης ἔννοια τοῦ Β. Διαγγέλματος μετεφέρθη εἰς τὸ ἄρθρον 86, γενόμενον οὕτως « Ἡ δικαιοσύνη πηγάζει ἀπὸ τοῦ Βασιλέως, ἐνεργεῖται δὲ διὰ δικαστῶν ὑπ' αὐτοῦ διοριζομένων. »

Ἄρθρον 23.

Ἐμεινεν κατὰ τὸ σχέδιον· προσετέθη δὲ ὡς 2 ἐδάφιον αὐτοῦ τὸ ἐξῆς « Ἐν περιπτώσει δὲ ἀλλαγῆς ὁλοκλήρου τοῦ Ἱπουργείου, ἂν οὐδεὶς τῶν παυσάντων Ἱπουργῶν συγκατατεθῇ εἰς τὸ νὰ προσυπογράψῃ τὸ τῆς ἀπολήσεως τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ νέου Ἱπουργείου Διάταγμα, ὑπογράφονται ταῦτα παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ νέου Ἱπουργείου, ἀφοῦ οὗτος διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως δώσῃ τὸν ὄρκον. »

Ἄρθρον 25.

Ἐδάφ. 2. « Αἱ περὶ ἐμπορίας ὁμῶς συνθῆκαι, καὶ ὅσαι ἄλλαι περιέχουσι παραχωρήσεις, περὶ τῶν ὁποίων κατ' ἄλλας διατάξεις τοῦ παρόντος Συντάγματος δὲν δύναται νὰ ὀρισθῇ τι ἄνευ νόμου, ἢ ἐπιβαρύνουσιν ἀτομικῶς τοὺς Ἕλληνας, δὲν ἔχουσιν ἰσχὺν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας. »

Ἄρθρον 27.

Κατὰ τὸ σχέδιον, προσθεσίων μετὰ τὴν λέξιν διορίσει, τῶν λέξεων καὶ παύει.

Ἄρθρον 30.

Ἐγείνε δεκτὸν κατὰ τὸ Β. Διάγγελμα.

Ἄρθρον 32.

Ἐγείνε δεκτὸν τὸ περὶ ἀμνηστίας κατὰ τὸ Β. Διάγγελμα διὰ τῆς ἀκολούθου προσθήκης « πρὸς δὲ καὶ νὰ χορηγῇ ἀμνηστίαν ἐπὶ τῇ εὐθύνῃ ὁλοκλήρου τοῦ Ἱπουργείου. »

Ἄρθρον 35.

Κατὰ τὸ Β. Διάγγελμα, τεθείσης τῆς λέξεως χορήγησις ἀντὶ τῆς λέξεως ἐπιχορήγησις.

Άρθρον 36.

Ένεκρίθη νά παρακληθῇ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς νά μείνῃ ὁ ὅρκος, ὅπως εἶναι εἰς τὸ σχέδιον.

Άρθρον 42.

Έγεινε δεκτὸν ὡς ἄρθρον 42 τὸ κατὰ τὸ Β. Διάγγελμα προτεινόμενον, ὡς ἄρθρον 43.

Άρθρον 43.

Έγεινε δεκτὸν ὡς ἄρθρον 43 τὸ ἐξῆς· « Ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως τοῦ Βασιλέως, ἐὰν ὁ διάδοχος ᾖναι ἀνῆλιξ, ἢ ἀπὼν, καὶ δὲν ὑπάρχῃ Ἀντιβασιλεὺς ἤδη ὠρισμένος, ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία συνέρχονται ἀνευ συγκαλέσεως τὴν δεκάτην, τὸ βραδύτερον, ἡμέραν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ Βασιλέως· ἡ δὲ Συνταγματικὴ Βασιλικὴ ἐξουσία ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τὴν εὐθύνην αὐτοῦ, μέχρι τῆς ὀρκωμοσίας τοῦ Ἀντιβασιλέως ἢ τῆς ἀφίξεως τοῦ διαδόχου. »

Άρθρον 45.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ 1. ἐδαφίου προσετέθησαν τὰ ἐξῆς α τὰ δὲ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνεργεῖ ὑπὸ τὴν εὐθύνην του, ἐν ὀνόματι τοῦ ἔθνους, τὴν Συνταγματικὴν Βασιλικὴν ἐξουσίαν μέχρι τῆς ὀρκωμοσίας τοῦ Ἀντιβασιλέως », τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ἁρθρου ἔμεινε κατὰ τὸ σχέδιον.

Άρθρον 47.

Έτέθη ὡς ἡμέρα τῆς αὐτοδικαίου συγκροτήσεως τῶν Βουλῶν ἡ πρώτη τοῦ Νοεμβρίου μηνός.

Άρθρον 49.

Τὸ περὶ ψηφοφορίας ἐθεωρήθη ὡς ἀντικείμενον τοῦ κανονισμοῦ τῶν συνεδριάσεων τῶν Βουλῶν, καὶ ἔμεινε τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ σχέδιον.

Άρθρον 60.

Κατὰ τὸ σχέδιον (δηλ. ἐπαρχίαν ἀντὶ μέρους).

Άρθρα 67 καὶ 68.

Κατὰ τὸ σχέδιον.

Άρθρον 70.

Ἐγένετο παραδεκτὸν κατὰ τὸ Διάγγελμα, ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρατηρήσει, ὅτι ἡ ὑπογραφή τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργείου φανερῶναι τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Άρθρον 71 καὶ 72.

Κατὰ τὸ σχέδιον.

Άρθρον 79.

Κατὰ τὸ σχέδιον.

Άρθρον 83.

Ἢ εἰς τοῦτο προσθήκη κατὰ τὸ Β. Διάγγελμα ἐγένετο δεκτὴ,

Άρθρον 87.

Ἐγένετο δεκτὴ ἡ περὶ ἰσοβιότητος τῶν ἐχόντων ψῆφον μελῶν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου προσθήκη τοῦ Β. Διαγγέλματος, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ περὶ τῆς τῶν εἰρηνοδικῶν.

Άρθρον 93,

Κατὰ τὸ σχέδιον.

Άρθρον 101.

Ἐγένετο δεκτὸν κατὰ τὸ Β. Διάγγελμα, τροποποιηθέντος τοῦ τελευταίου μέρους τοῦ α. παρχγράφου ὡς ἐξῆς·

«Νόμοι ἰδιαίτεροι, ἐκδοθησόμενοι ἐντὸς τῆς πρώτης βουλευτικῆς περιόδου, θέλουν ὑπαγάγει ἐπίσης ὅλας τὰς λοιπὰς τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ὑποθέσεις εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια καὶ κανονίσει τὴν διαδικασίαν. »

Ἐπεφυλάχθη δὲ ἡ Συνέλευσις νὰ συζητήσῃ ψήφισμα περὶ εἰδικῶν τινῶν ὑποθέσεων τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ.

Άρθρον 103 καὶ 104.

Κατὰ τὸ σχέδιον.

Ψήφισματα.

Ἢ περὶ τῆς Ἀντιβασιλείας τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας καὶ ἐν περιπτώσει ἀπουσίας τοῦ Διαδόχου πρότασις τοῦ Β. Διαγγέλματος ἐγένετο δεκτὴ μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ὁ Διάδοχος ἐννοεῖται κατὰ τὸ ἄρθ. 40 τοῦ Συντάγματος.

Τὸ περὶ δημοσίων θέσεων ψήφισμα ἔμεινεν ὡς ἦτο, ἐξαιρουμένων ἐξωτερικῶν τινῶν προξενικῶν καὶ διερμηνευτικῶν θέσεων, τὰς ὁποίας ὁ τοῦ ἀγῶνος Ἕλλην δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ.

Ἐκάστου ἁρθρου καὶ ἐκάστης παρατηρήσεως κατ' ἰδίαν ἀναγνωσθέντων, ἡ Συνέλευσις ὁμοφώνως ἀπεφάνθη ἐπὶ ἐκάστου αὐτῶν ὅτι ἔχει καλῶς. Ἐπιτέλους δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ὅλου τῶν παρατηρήσεων, ἀπεφάνθη ὅτι ἔχει καλῶς.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀνέγνωσε τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν τοῦ Βασιλέως· «Κύριε Πρόεδρε! λαβὼν τὸ παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως σχέδιον τοῦ Συντάγματος, διεύθυνα εἰς αὐτὴν τὰς ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις μου. Πληροφορηθεὶς ἤδη τὰς τελευταίας εὐχὰς αὐτῆς ἐκ τῶν διαβιβασθεισῶν μοι σημειώσεων, δὲν διστάζω νὰ παραδεχθῶ αὐτάς, ἀφοῦ ἐξεπλήρωσα τὸ χρέος μου, παραστήσας εἰς αὐτὴν, ὅ,τι εἰλικρινῶς ἔκρινα συντελεστικὸν εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ ἔθνους.

Ἀποπερατῶν τὸν λόγον, εὐχομαι νὰ εὐλογήσῃ ὁ Θεὸς τὸ Πολιτικὸν τοῦ Κράτους Σύνταγμα.»

Ἄμα ἀπηγγέλθησαν αἱ τελευταῖαι αὗται λέξεις τῆς Β. ἀπαντήσεως, σύμπαντες οἱ πληρεξούσιοι καὶ τὸ περιϊστάμενον πλῆθος

ὁμοθυμῶς ἀναστάντες ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ἐβόησαν *Ζήτω ὁ Βασιλεὺς*· ἐσκήρτησαν πάντες ὑπὸ τῆς χαρᾶς, ἰδόντες πεπληρωμένας τοῦ ἔθνους τὰς εὐχὰς καὶ τὴν χάριν τοῦ Συντάγματος διαυγάσασαν τοῦ μέλλοντος τῆς Ἑλλάδος τὸν ὁρίζοντα. Πάντες ἐπανελθόν κρᾶζοντες, *ζήτω ὁ Βασιλεὺς, ζήτω τὸ Σύνταγμα*.

Χαρὰ εἰς τοὺς πληρεξούσιους καὶ χαρὰ εἰς τὸ ἀκροατήριον, πολυτρόπως ἐκφραζομένη ὑπὸ πάντων. Ἡσπάζοντο ἔπειτα καὶ περιπτύσσοντο ἀλλήλους οἱ πληρεξούσιοι, ἀγαλλιώντες ἐπὶ τῷ καταρτισμῷ τοῦ πολιτικοῦ τῆς Ἑλλάδος Συντάγματος.

Ὁ δὲ πληρεξούσιος Βονιτζῆς ἀναστὰς ἐν τῷ μέσῳ τῆς χαρᾶς, εἶπεν, αὐτῷ καθ' ἑαυτοὺς οἱ Ἕλληνες συσχεπτόμενοι περὶ τῶν δημοσίων συμφερόντων, ἐν βραχεὶ διαστήματι χρόνου μεγάλα ἔργα κατορθοῦσι »

Μετὰ τὴν γενικὴν ταύτην ἀγχιλλίαν ὁ Πρόεδρος εἶπεν, ὅτι εἶναι καλὸν καὶ σύμφωνον τῇ διαθείσει τῆς Συνελεύσεως τὸ νὰ ἐκλεχθῇ πολυμελὲς ἐπιτροπὴ, ἥτις νὰ προσφέρῃ τὰς εὐχαριστίας τῆς Συνελεύσεως εἰς τὴν Α. Μ. Παμπληρεὶ ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις καὶ ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἡ ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἐξήκοντα καὶ τρεῖς μέλη, ἐκτὸς τοῦ Προέδρου, τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων.

Τεθέντος δὲ κλήρου ἔλαχον οἱ ἑξῆς·

1 Λέων Μελάς.	25 Ελευθέριος Σγινᾶς.
2 Ἐμμανουὴλ Μελετόπουλος.	26 Σπυρίδων Παπαλεξόπουλος.
3 Κωνσταντὶν Γαλῆς.	27 Χρῆστος Βλάχης.
4 Μιχαὴλ Τσικμαδός.	28 Πασαπόρτης.
5 Χριστόδουλος Καπετανάκης.	29 Αναστάσιος Λόντος.
6 Ἰγγλίσσης.	30 Παπαδημητρακόπουλος.
7 Ἐμμανουὴλ Σπυρίδωνος.	31 Ἰωάννης Φαρμάκης.
8 Δημήτριος Βούλης.	32 Γεραλόπουλος.
9 Κωνσταντὶν Λιμπερόπουλος.	33 Μόστρας.
10 Πεζανός.	34 Αναγνώστης Ἐλευθερίου.
11 Μιχαήλ.	35 Αντώνιος Μπερῆς.
12 Ι. Ζάμης.	36 Γούναρης.
13 Γρηγοριάδης.	37 Ἠλίας Δημητρακαράκος.
14 Γουνελῆς.	38 Βασ. Ὀρλῶ.
15 Κυριακίδης.	39 Στοιμάτης Γεωργιάδης.
16 Χρυσόφουλος.	40 Τριχᾶς.
17 Μελέτης Χ. Μελέτου.	41 Παναγιώτης Χαλκιοπούδης.
18 Χρῆστος Οἰκονομίτης.	42 Ῥήγας Παλαμίδης.
19 Πιτάρης.	43 Δ. Αὐγερινός.
20 Κανέλλος Δελιγιάννης.	44 Περόωτης.
21 Ῥεβελιώτης.	45 Αναγν. Στρεπτόπουλος.
22 Σπυρίδης Πέτρος.	46 Τερτίβης.
23 Ἰωάννης Βασιλείου.	47 Ζερβουδάκης.
24 Μαρκοπολίτης.	48 Ν. Ἰουλίαν.

49 Κ. Ἀξελός.	57 Μιλτιάδης Πρίμας.
50 Ἐμμανουήλ Τσοῦχλος.	58 Ν. Πιράκος.
51 Αναγνώσης Ανδροῦτσος.	59 Π. Ψάθης.
52 Αριστείδης Αναγνωσταρᾶς.	60 Παπανικολῆς.
53 Σ. Τρικυπής.	61 Βελισσάριος Νικολαΐδης.
54 Π. Κρανίδης.	62 Καρατάσος.
55 Γ. Παπαδόπουλος.	63 Μιχαήλ Μπουρῆχος.
56 Ιω. Τομπρᾶς.	

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρί-
ασιν περὶ τὴν 2 ὥραν μ. μ.

Ὁ ἐκπληρῶν χρέη Προέδρου
Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.
Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.
Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.
Α. ΛΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δρ. Ν. Δρόσου.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης.
Γ. Δοκός.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΕ.

Τῆς 6 Μαρτίου.

Σήμερον τῇ ἑκτῇ τοῦ Μαρτίου μηνὸς τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακο-
σιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους, ἡμέρᾳ δευτέρᾳ περὶ τὴν
11 ὥραν π. μ. συνελθόντων τῶν πληρεξουσίων εἰς τὸ τοῦ Βου-
λευτηρίου κατὰστημα, ἐγένετο ἡ ἐκφώνησις τοῦ ὀνομαστικοῦ
καταλόγου· εὐρεθέντων δὲ παρόντων μὲν διακοσίων τριάκοντα
ένος ἀπόντων δὲ δώδεκα, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχαμένην τὴν
συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης
συνεδριάσεως, τὰ ὅποια γενόμενα παραδεκτὰ εἰς τὴν Συνέλευσιν,
ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ Προέδρου, τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν
Γραμματέων. Ἀνέφερε μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ὅτι ἡ κατὰ τὴν
προλαβούσαν συνεδρίασιν ἐκλεχθεῖσα πολυμελής ἐπιτροπὴ ἐπα-
ρουσιάσθη αὐθημερόν εἰς τὴν Α. Μ. ὁ δὲ προεδρεύων αὐτὴν προ-
σεφώνησε τάδε.

Β α σ ι λ ε ὦ !

« Ἡ τετάρτη Μαρτίου εἶναι καὶ θέλει μείνῃ μία τῶν λαμπρο-
τέρων ἡμερῶν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος· διότι
κατ' αὐτὴν ἀπεφασίσθη πλέον ὀριστικῶς ἡ μέλλουσα εὐδαιμονία
της. Νίκαι λαμπραὶ, μεγάλα κατορθώματα, κατακτήσεις ἱστο-
ρικαὶ ἐδόξασαν πολλάκις καὶ ἐλάμπρυναν καὶ ἀνθρώπους καὶ ἔθνη,

ἀλλ' ὅ,τι ἐπραγματοποίησεν, ὅ,τι ἐσφάλισεν πάντοτε τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν των, εἶναι ἢ ἐλευθέρᾳ θεσμοθεσίᾳ των, καὶ ὅσηι συνέτρεξαν εἰς αὐτήν, ἐκείνων τὰ ὀνόματα εἶναι δίκαιον νὰ ἀναφέρωνται μὲ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης ἀπὸ τὰς ἐπερχομένας γεννεάς.

Τοιούτους θεσμοὺς ἐξησφάλισας σήμερον, Βασιλεῦ, διὰ τῆς παραδοχῆς καὶ κυρώσεως τοῦ Πολιτικοῦ μας Συντάγματος. Ἡ Συνέλευσις συνησθάνθη ὅσῃν διὰ τοῦτο ὀφείλει εὐγνωμοσύνην, καὶ ταύτης τὴν εἰλικρινῆ ἐκφράσιν μᾶς ἐπιφόρτισε νὰ φέρωμεν εὐσεβῶς ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος ».

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἀπήντησεν ὡς ἔπεται:

« Εὐχαρίστως συνετέλεσα, ὅσον ἀπέκειτο εἰς ἐμὲ, εἰς τὴν ταχίαν ἀποπεράτωσιν τῆς συντάξεως τοῦ Πολιτικοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος, καὶ δὲν ἀμφισβάλλω, ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις θέλει ἐπιταχύνει καὶ τὰς λοιπὰς αὐτῆς ἐργασίας, ὥστε τὸ Σύνταγμα νὰ ἔμῃ, ὅσον τάχος εἰς πλήρει ἐνέργειαν ».

« Ὁ ἐνθουσιασμός μὲ τὸν ὁποῖον ἡ Συνέλευσις ἐδέχθη σήμερον τὴν διακοίνωσίν μου, μ' ἔδωκε τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἐγνώρισε τὴν εἰλικρινῆ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους αἰσθημάτων μου ».

« Ναί! Ἡ ἀμοιβαία μεταξὺ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Λαοῦ ἐμπιστοσύνη εὐκολύνει τὰς ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος προσπάθειας τῆς Κυβερνήσεως, τὴν δὲ τοῦ ἔθνους ἐμπιστοσύνην θέλω θεωρήσει πάντοτε ὡς τὴν μεγαλητέραν ἀνταμοιβὴν τῶν κόπων μου ».

Μετὰ ταῦτα ἡ Συνέλευσις ἐπὶ τῇ προτάσει ἐνὸς τῶν πληρεξουσίων παρεδέχθη τοῦ λοιποῦ ὡς ὦραν τῶν συνεδριάσεων τῆς Συνελεύσεως τὴν 9 πρὸ μεσημβρίας.

Ἐντεῦθεν ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν, ὅτι ἐνεχειρίσθη ἤδη αὐτῷ τὸ περί τινων ὑποθέσεων τοῦ ἀμφισβητούμενου διοικητικοῦ σχεδίου ψηφίσματος συνταχθὲν παρὰ τινων τῶν νομομαθῶν πληρεξουσίων κατὰ τὴν προλαβοῦσαν ἀπόφασιν τῶν πληρεξουσίων· θέλει μὲν ἀναγνώσθῃ ἤδη αὐτὸ, τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τοὺς πληρεξουσίους, ἀλλ' ἡ συζήτησις αὐτοῦ πρέπει ν' ἀναβληθῇ μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ νόμου τῶν ἐκλογῶν.

Παραδεχθείσης τῆς Συνελεύσεως, ἀνεγνώσθη τὸ εἰρημένον ψήφισμα, ἔχον οὕτω·

Ἡ τῆς 3 Σεπτεμβρίου

ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις,

ψ η φ ί ζ ε ι .

« Ἀ. Ἀχριστοῦ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία κανονίσῃ διὰ νόμου τὴν διαδικασίαν τῶν λοιπῶν διοικητικῶν διαφορῶν, καὶ παραπέμψῃ

αὐτὰς εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, αἱ ἀρμόδιαι διοικητικαὶ ἀρχαὶ θελοῦν ἐξακολουθῆ νὰ δικάζωσιν αὐτάς, ὡς τὰς ἐδίκασον καὶ πρότερον.

Ὡς τοιαῦται θεωροῦνται αἱ διαφοραὶ περὶ στρατευσίμων, δημαρρεσιῶν, χαρτοσήμου, λαθρεμπορίων, ἐμμέσων δημοσίων καὶ δημοτικῶν φόρων, καὶ ὅσαι ἄλλαι τῆς αὐτῆς φύσεως θεωροῦνται ἀπλῶς καὶ καθαρῶς διοικητικαί.

Β'. Πᾶσα δ' ἄλλη τοῦ ἀμρισηθημένου διοικητικοῦ διαφορὰ μεταξὺ ἰδιωτῶν καὶ τοῦ δημοσίου, ἢ τῶν δήμων, ὑπάγεται ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καὶ θέλει δικάζεσθαι συνοπτικῶς καὶ ὡς κατεπείγουσα κατὰ τὴν ἐν ἰσχύει πολιτικὴν δικονομίαν.

Αἱ ἄχρι τοῦδε ὑπαγόμεναι εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διαφοραὶ, ὑπάγονται τοῦ λοιποῦ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον.

Γ'. Τὸ παρὸν ψήφισμα θέλει ἐνεργηθῇ, καὶ δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως συγχρόνως μὲ τὸ Σύνταγμα.

Μετέβη μετὰ ταῦτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν περὶ τοῦ νόμου τῶν ἐκλογῶν συζήτησιν.

Εἰς τῶν πληρεξουσίων παρετήρησεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία περὶ τῆς δυσκολίας, τὴν ὁποίαν τὸ προκείμενον σχέδιον παρουσιάζει εἰς τὴν ἐφαρμογὴν του· οἱ ἴδιοι αὐτοῦ γεννήτορες παρέστησαν ἀποχρόντως αὐτάς. Ὅσον ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῶν ὅρων τοῦ Συντάγματος ἐπεθύμουν τὴν βραδεῖαν καὶ ὠριμον σκέψιν, τόσον εἰς τὴν τοῦ νόμου τῶν ἐκλογῶν συνιστῶ τὴν ταχεῖαν πορείαν τῆς Συνελεύσεως, δι' αὐτὰ τὰ πάθη τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεραπευθῶσιν ἄλλως, εἰμὴ διὰ τῆς ταχίστης τῶν Βουλῶν συγκροτήσεως καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Συντάγματος. Τὸ κατ' ἐμὲ φρονῶ, ὅτι τὸ τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς σύστημα εἶναι καταλληλότερον καὶ δικαιότερον, καθ' ὃ παρέχον ἀπ' εὐθείας καὶ οὐχὶ δι' ἐντολέων τοὺς τοῦ λαοῦ ἀντιπροσώπους, καὶ φέρον ταχύτερα εἰς τὸ ἀποτέλεσμα· προτείνω λοιπὸν τοῦτο νὰ παραδεχθῶμεν, τοῦλάχιστον διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν βουλευτῶν τῆς πρώτης βουλευτικῆς περιόδου, ἀφίνοντες τὴν τελειοποίησιν τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος εἰς τὰς Βουλὰς, καθ' ὃ ἔργον τοῦ διοικητικοῦ καὶ φορολογικοῦ συστήματος. Παραδεχομένου δὲ τοῦ τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς συστήματος, τότε πίπτει ὅλον τὸ σχέδιον τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ πληρεξούσιος Μεσολογγίου, λαβὼν τὸν λόγον, εἶπε· προτοῦ νὰ προχωρήσῃ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν κατ' ἄρθρον ἐξέτασιν τοῦ σχεδίου τοῦ περὶ ἐκλογῆς νόμου, καὶ εἰς τὴν παραδοχὴν ἢ μὴ τοῦ τρόπου τῆς ἐμμέσου, ἢ ἀμέσου ἐκλογῆς, περὶ τῆς ὁποίας ἐπιφυλάττομαι νὰ λαλήσω καὶ ἐγὼ μετ' ὀλίγον, διότι θεωρῶ

προτιμωτέραν καὶ πρακτικωτέραν τῆς ἐμμέσου τὴν ἄμεσον ἐκλογὴν, ἔρχομαι νὰ ὑποβάλλω εἰς τὴν σκέψιν σας, πρὸ παντὸς ἄλλου ζητήματος, παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ γενικοῦ πνεύματος τοῦ νόμου, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν εὐμενῇ προσοχὴν σας.

Ὁ νόμος τῆς ἰθαγενείας καὶ ὁ νόμος τῶν ἐκλογῶν τῶν ἀντιπροσώπων εἶναι δύο νόμοι, ἀπὸ τὴν φύσιν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων κρέμαται πολλάκις κατὰ μέγα μέρος ἡ εὐτυχία ἢ ἡ δυστυχία πολλῶν ἐπικρατειῶν.

Εἶναι τόποι ἔχοντες χρεῖαν εἰσαγωγῆς ἔξωθεν κατοίκων, εἶναι τόποι ἔχοντες χρεῖαν ἐξαγωγῆς κατοίκων, εἶναι καὶ τόποι μὴ ἔχοντες χρεῖαν οὔτε εἰσαγωγῆς, οὔτε ἐξαγωγῆς κατοίκων. Ὑπὸ ποίαν τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν θὰ θέσωμεν τὸν τόπον μας; ἀναμφιβόλως ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τῶν τόπων τῶν ἐχόντων χρεῖαν εἰσαγωγῆς κατοίκων.

Παραπονοῦμεθα καθ' ἡμέραν, ὅτι τὰ ὅριά μας ὡς πρὸς μίαν Βασιλείαν εἶναι στενά· στενά εἶναι βεβαίως, ἕως νὰ εὐδοκήσῃ ὁ Θεὸς νὰ πλατυθῶσι. Μόλον τοῦτο, ἂν ρίψετε τὸ ἐλέμματα σας εἰς ἓνα γεωγραφικὸν χάρτην, θὰ παραξενευθῇτε ἴσως πολλοὶ, ἐλέποντες, ὅτι τὸ Βασίλειόν μας κατὰ τὰ σημερινὰ στενά ὄριά του, εἶναι πλατύτερον τοῦ Βασιλείου τοῦ Βελγίου· ἀλλὰ τὸ Βασίλειον τοῦ Βελγίου, τὸ στενότερον τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, εἶναι πεντάκις πολυπληθέστερον· ὁ μικρὸς λοιπὸν πληθυσμὸς μας μᾶλλον, ἢ ἡ στενότης τῶν ὁρίων μας εἶναι ἡ ἀληθὴς αἰτία τῆς δυστυχίας μας. Πῶς νὰ θεραπεύσωμεν αὐτὸ τὸ κακόν; ὅπως τὸ εἰθεράπευσαν καὶ ἄλλοι τόποι, εὐρεθέντες εἰς τὰς ὁποίας εὐρισκόμεθα περιστάσεις καὶ ἡμεῖς· ἐκτὸς ἄλλων μέσων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ ν' ἀναφέρω, μεταχειρίσθησαν οἱ τόποι ἐκεῖνοι ἐπιδεξίως εἰς αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ των τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος δύο μεγάλα μέσα, τοῦ νόμου τῆς ἰθαγενείας, καὶ τοῦ νόμου τῶν ἐκλογῶν. Πλατύνοντες τὰ ὅρια τῶν νόμων αὐτῶν, ὃ ἐστὶ μεταδίδοντες εἰς τοὺς ξένους γενναίως καὶ φιλοφρόνως τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ἀπελάμβανον οἱ ἴδιοι ἐντόπιοι, ἐπληθύνθησαν ἐντὸς ὀλίγου, ἐμεγαλύνθησαν, εὐτύχησαν.

Μέγα παράδειγμα μᾶς παρέχει ἡ Ἀρκτική Ἀμερικὴ, ὡς πρὸς ὅσα λέγω. Ἡ μεγάλη ἐκείνη πολιτεία, ἐκτὸς τῆς κηλίδος τῆς δουλείας τῶν μαύρων, κηλίδος, ἣτις δὲν ἀπενίφθη εἰσέτι κατὰ δυστυχίαν ἀπὸ τινος τῶν ἐπαρχιῶν της, εἶναι ἡ ἀγαθὴ μήτηρ ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, διότι εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως παντὸς γένους, πάσης θρησκείας καὶ πάσης γλώσσης ἀνοίγει τὰς μητρικὰς ἀγκάλας της. Ἡ κάθαρσις τοῦ ἑτεροχθονισμοῦ, διὰ νὰ εἶπω οὕτως, εἶναι τόσον σύντομος εἰς ὅλα τὰ Κράτη τῆς συμπολιτείας, ὥστε

εἰς τινὰ αὐτῶν, ὡς εἰς τὴν Γεωργίαν, ὁ ἑτερόχθων διὰ νὰ ἔχῃ ἡγήρον, ἀρκεῖ νὰ διατρίψῃ ἐξ μηνῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ διὰ νὰ ἔχῃ τὰ προσόντα τοῦ Βουλευτοῦ ἀρκεῖ νὰ διατρίψῃ ἐν ἔτος ἐντὸς τοῦ Κράτους, καὶ τρεῖς μόνοι μηνῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ἥτις ἐκλέγει· ἐπὶ δὲ ἐτῶν πολίτης ἀρκεῖ νὰ ᾔῃ διὰ νὰ ἔχῃ τὰ προσόντα τοῦ Βουλευτοῦ εἰς τὴν γενικὴν ἀντιπροσωπεῖαν τῆς συμπολιτείας. Ἀλλ' ὁ περὶ ἐκλογῆς νόμος μας, ὅπως παρουσιάζεται, ἀπαιτεῖ τὸ νὰ διέμεινεν ὁ ἐξωθεν ἐρχόμενος δώδεκα ἔτη ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, ἐξ ὧν τὰ πέντε ἀπαιτεῖ νὰ κατῴκησεν ἐντὸς μιᾶς ἐπαρχίας· ἀπαιτεῖ δὲ τὸ νὰ διέμνην ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ὅλην αὐτὴν τὴν δωδεκαετίαν κατὰ συνέχειαν, ὥστε ἂν τύχῃ, πρὸ τοῦ τέλους αὐτῆς νὰ ἐξέλθῃ δι' ὀλίγας ἡμέρας ἐκτὸς τοῦ Κράτους, εἰς οὐδὲν λογίζεται ὁ παρελθὼν χρόνος, καὶ πρέπει νὰ ἀρχίσῃ πάλιν ἀπὸ τῆς ἄλλης· δὲν ἠρκέσθῃ ὁ νόμος εἰς τοῦτο, ἀλλὰ περιορίσεν ὅλην τὴν ἐκλογὴν, ἐπὶ τῆς πρώτης Βουλευτικῆς περιόδου, ἐντὸς τῶν στενωπῶν ὁρίων τῆς ἰδίας ἐπαρχίας. Τοιαύτην κτίζοντες πόλιν, δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πολλοὺς ἐνοικοῦντας;

Εἶναι παρατηρήσεως ἄξιον, ὅτι κανεὶς τύπος δὲν εὐρίσκεται εἰς εὐτυχεστέραν θέσιν, ὡς ἡ Ἑλλὰς εἰς αὐξήσιν τῶν κατοίκων τῆς· μυριάδες ὁμοθρήσκων, ὁμογλώσσων, ὁμογενῶν ἀδελφῶν φλέγονται ἀναμφισβόλως ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ μεταναστεύσουν ἀπὸ τὴν γῆν τῆς δουλείας εἰς τὴν γῆν τῆς ἐλευθερίας· ἀλλ' ἡμεῖς διὰ τοιούτων νόμων, ἀντὶ νὰ τοὺς ἀνοίγωμεν τὰς θύρας τοῦ τόπου μας, τοὺς τὰς κλείομεν. Γίνεται ὁ ἐκτὸς τῶν ὁρίων μας Ἕλλην νὰ θέλῃ ἐπὶ ἔτη ἀφ' ἧς συγμῆς μετοικήσῃ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, διὰ νὰ γενῇ γενικὸς νομοθέτης τοῦ ξένου ἐκείνου τόπου, καὶ νὰ θέλῃ, δώδεκα ὁ ἴδιος Ἕλλην ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, τῆς γενικῆς πατρίδος του, εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ ἰδίου δικαιώματος; πῶς θὰ χαρακτηρισθῇ τοιοῦτος νόμος; Πάμπολλοι εὐαθύπλουτοι καὶ φιλοπάτριδες Ἕλληνες ζοῦν εἰς τὰ ξένα ἐμπορευόμενοι· ὅσον ἡμεῖς τοὺς χρειαζόμεθα, τόσον πολλοὶ αὐτῶν ἐπιθυμοῦν νὰ ἔλθωσι νὰ συζήσωμεν· τοὺς χρειαζόμεθα, διότι σπείροντες τὸν πλοῦτόν των ἐντὸς τῆς γῆς μας θὰ τὴν γονιμοποιήσωσι πτωχὴν καὶ πᾶμπτωχόν οὖσαν· μᾶς ἐπιθυμοῦν, διότι ἡ πατρίς εἶναι προτιμότερα τῆς ξένης γῆς· Ἄν μᾶς ζητήσουν οὗτοι ὅ,τι δύναται ὡς πολῖται νὰ ἀπολαύσωσιν εἰς ξένην γῆν καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὄρους, θὰ εἴπῃ κανεὶς σας νὰ μὴ τοὺς δώσωμεν; ὄχι βέβαια· καὶ μόνον τοῦτο δι' αὐτοῦ τοῦ νόμου, ἂν τὸν παρδεχθῶμεν, τοὺς τὸ ἀρνούμεθα. Τὸ γλυκὺ κλίμα τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἀνέφελος οὐρανός της, αἱ παλαιαὶ ἀναμνήσεις της, οἱ ἀφανεῖς δι' ἡμᾶς καὶ ἀμετάλλευτοι εἰσέτι πόροι της εἶναι ἴσως τόσα θέλητρα διὰ τινὰς πλουσίους, σοφοὺς,

ἢ βιομηχανοὺς ἀλλογενεῖς· ἀλλὰ κατέναντι τοιούτων νόμων, τὸ γλυκύ μας γλῆμα φαίνεται δριμύ, ὁ ἀνέφελος οὐρανός μας νεφέλωδης, αἱ παλαιαὶ ἀναμνήσεις ἐξασθενοῦν, καὶ οἱ δι' ἡμᾶς ἀρᾶνεις πόροι, ἀφανέστεροι γίνονται δι' αὐτούς. Πάλιν τὸ ἐπαναλέγω, ἂν τοιαύτην κτίζωμεν πόλιν, ὀλίγους ἔχομεν τοὺς οἰκοῦντας.

Ἄν ἔλαβον τὸ θάρρος νὰ σᾶς εἶπω ταῦτα, προτοῦ νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ Νόμου, ἠθέλησα νὰ δώσω ἀφορμὴν εἰς τὸν πατριωτισμὸν σας τοῦ νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸν στενὸν καὶ ἐπιβλαβὴ κύκλον τοῦ Νόμου, τὸν ὁποῖον μέλλει νὰ συζητήσῃ, καὶ νὰ διαγράψῃ ἄλλον κύκλον πλατύτερον καὶ ὠφέλιμον.

Τὸ ἀποκλειστικὸν περὶ ὑπουργημάτων ψήφισμα, τὸ ὁποῖον ἔκαμεν εἰς τὸν ἔξω κόσμον κακίστην ἐντύπωσιν, εἶχε καὶ ὡς πρόφασιν τὴν παρελθοῦσαν ἀληθῆ κατάχρησιν ὡς πρὸς τὴν διανομὴν τῶν ὑπουργημάτων εἰς τοὺς τυχόντας, καὶ ἐπρόσφερεν ὑλικὴν τινα ἀπόλαυσιν πρὸς τοὺς δυστυχοῦντας ἀγωνιστάς· ἀλλ' ὁ περὶ ἐκλογῆς νόμος δὲν ἔχει τί τοιοῦτον· εἶναι ὑψηλῆς καὶ ἀφιλοκερδοῦς φύσεως. Πλατύνοντες ἀναγκαίως τὸν κύκλον τῆς ἐκλογῆς διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, ὑποδεικνύοντες τοιοιτοτρόπως καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἐν ποίῳ πνεύματι νὰ τροποποιήσῃ καὶ τὸν περὶ ἰθαγενείας νόμον, ὠφελοῦμεν, τὸ λέγω ἐν πλήρει πεποιθήσει, τὰ μέγιστα τὴν πατρίδα μας, καὶ τιμῶμεν καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς, δεικνύοντες, ὅτι ἂν ᾔηται στενὰ τὰ ὅριά μας, καὶ στενὸς ὁ πληθυσμὸς μας, δὲν εἶναι ὅμως οὔτε ὁ νοῦς μας στενός, οὔτε ἡ καρδίᾳ μας στενή.

Εἰς δὲ τῶν εἰσηγητῶν, λαβὼν μετὰ τοῦτον τὸν λόγον, εἶπε. Μὴ παρευρεθεῖς εἰς τὴν παρὰ τοῦ ἐτέρου εἰσηγητοῦ γενομένην προλαβόντως εἰσήγησιν, ἔκρινα ἀναγκαῖον ν' ἀναφέρω ὀλίγα πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς. Καὶ αὕτη, ἀνεγνώρισεν ὡς καλητέραν τὴν ἄμεσον ἐκλογὴν, καθ' ἧ μὴ ἐπιρρέαζομένην εὐκόλως, ἐπρόκρινε ὅμως τὴν ἔμμεσον, διότι 1) εἰς τὴν ἄμεσον χρειάζεται τιμῆμα, τὸ ὁποῖον σήμερον δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ, μὴ ὑπάρχοντος φορολογικοῦ συστήματος, 2) ἐκ τῆς ἐμμέσου θέλουσι προκύψει ὀλιγώτεραι ἐνστάσεις παρὰ ἐκ τῆς ἀμέσου. Ἐσφαλμένα καὶ ἄτακτα ὄντα τὰ φορολογικὰ βιβλία, οὔτε μετὰ ἓν ἔτος ἴσως δὲν δύνανται νὰ ἐξελεγχθῶσιν. Οὗτοι οἱ λόγοι ἐπειτὰ τὴν ἐπιτροπὴν νὰ παραδεχθῇ τὴν ἔμμεσον· ἂν ὅμως ἀποδειχθῇ ἡ ἄμεσος ὡς καλητέρα, ἡ ἐπιτροπὴ πρώτη παραδέχεται αὐτὴν εὐχαρίστως. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν παρὰ τοῦ προλαλήσαντος προταθεῖσαν ἔκτασιν τοῦ Νόμου τῆς ἰθαγενείας, ἡ ἐπιτροπὴ ἐστηρίχθη εἰς τὸν ἤδη ἰσχύοντα Νόμον τῆς ἰθαγενείας, καὶ εἰς τὸ πνεῦμα αὐτῆς

τῆς Συνελεύσεως, ἥτις ἐβίβησεν ὅρον ὡς πρὸς τὴν ὑπουργηματικὴν ἱκανότητα· αὐτὸ τοῦτο δὲν εἶχε παραδεχθῆ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος ἐπιτροπὴ.

Ἀντιπαρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ὅτι μέλος ὢν τῶν δύο ἐπιτροπῶν, τῆς τε ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ τῶν ἐκλογῶν, ἐξέφρασεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις σύμφωνον τῷ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσαντι γνώμην περὶ τῆς βουλευτικῆς ἱκανότητος, καὶ περὶ τούτου θέλει ἐκφράσῃ ἐν δεόντι τὴν γνώμην του. Ὁ προλαλήσας εἶπεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐστειρίχθη εἰς τὸν τῆς ἰθαγενείας Νόμον, ἀλλ' οὔτε αὐτὸς ἀπαιτεῖ πλείονα τῶν τριῶν ἐτῶν, οὔτε ὁ τῶν 1823 πλείονα τῶν πέντε. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ περὶ ἐμμέσου καὶ ἀμέσου ἐκλογῆς ζήτημα, δὲν ἀνκπύσει τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀμέσου λόγους, διότι οὐδεὶς ἀντείπεν εἰς τούτους, ἀνέφερον δὲ μόνον κωλύματά τινα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν. Εἶναι δυσσεφάρμοστος, εἶπον, ἡ ἄμεσος, ἀλλὰ τοῦτο ἀναιρεῖται ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐπαρχιακῶν συμβούλων. Ἀνέφερον τὸ τοῦ τιμήματος, ἀλλὰ δὲν εἶναι παρ' ἡμῖν οὐδεμίαν ἀνάγκην τούτου, ἐξερχομένοις ἐξ ἐπαναστάσεως· παρ' ἡμῖν ἐκτὸς τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ἐξασκήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων κἀνὲν ἄλλο προσὸν δὲν χρειάζεται. Οὔτε αἱ παρελθοῦσαι κυβερνήσεις δὲν ἐζήτουν τίμημα, διότι εἰς τὸν Ἕλληνα τίμημα εἶναι αἱ πληγαὶ καὶ τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς δόξης πάθη. Τὸ τῶν ἀριστείων δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, διότι παρεισέφρυσαν ἄπειροι καταχρήσεις. Ἐπρότειναν τὴν δυσκολίαν τοῦ νὰ συνέλθωσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ ψηφοφόροι· ἀλλ' αὕτη ἐξομαλύνεται, ὅταν κατὰ λόγον τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐπαρχιῶν προσδιορισθῶσι διάφοροι κάλπαι καὶ τεθῇ προθεσμίαι τις, ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ τεθῶσιν ὑπὸ πάντων τὰ ψηφοδέλτια. Διὰ τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς θέλομεν ἀποσύγει τὰς ἀπείρους τῆς ἐμμέσου ἐνστάσεις καὶ ἐφέσεις καὶ θέλομεν καταστήσει πιστοτέραν τὴν ἐκφράσιν τοῦ λαοῦ. Εἶναι τῷ ὄντι λυπηρὸν συντακτικὴ σύνοδος, ὡς ἡ παροῦσα, νὰ διστάζῃ εἰς τὴν ἄμεσον ἐκλογὴν καὶ ν' ἀπαιτῇ τίμημα, ἐνῶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν αὐτὴν ψηφοφοροῦσι καὶ ἐπὶ λόγῳ ἐνοικίου. Πάντες σχεδὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔχουσιν ἰδιοκτησίαν τινα· διατὶ νὰ στερήσωμεν αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκλογῆς; Ἐπειτα τὰς ὀλίγας ἐλλείψεις τῆς ἀμέσου, ἂν ὑποτεθῶσι τοιαῦται, δὲν ἰσχύροποιῦσι τὰ πάμπολα πλεονεκτήματα αὐτῆς; Νομίζω, ὅτι πρέπει ταύτην τὴν ἀρχὴν νὰ ἀσπασθῶμεν μονίμως, καὶ ἐπομένως νὰ συστήσωμεν ἐξ ὀλίγων ἐπιτροπῶν, ἵνα συντάξῃ διὰ βραχέων ἐπὶ ταύτῃ τῇ βάσει τὸν περὶ ἐκλογῆς νόμον.

Μετὰ τοῦτον ἄλλος τῶν πληρεξουσίων, ἀγορεύων ἐπὶ τοῦ γε-

νικαῦ πνεύματος τοῦ σχεδίου ἐμποδίσθη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἤδη πρόκειται περὶ τοῦ ὠρισμένου ζητήματος τῆς ἐμμέσου ἢ ἀμέσου ἐκλογῆς. Παύσας δὲ τοῦ ἀγορεύειν, ἐπεφυλάξατο τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐκθέσῃ τὴν αὐτοῦ γνώμην εἰς τὸ περὶ Βουλευτικῆς ἱκανότητος μέρος.

Ἄλλος δὲ ἐπρόθεσεν, ὅτι τὸ τῆς ἐπιτροπῆς σχέδιον οὐ μόνον εἶναι ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰς παρούσας περιστάσεις, ὡς παρετήρηθη ὑπὸ τῶν προαγορευσάντων, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἀνεφάρμοστον καταντᾷ· πῶς θέλουσι δικασθῇ εἰς τὸ δικαστήριον αἱ ἐφέσεις; πῶς ἐξ ἀπωτάτων διαστημάτων θέλουσι μεταβαίνει οἱ δικαζόμενοι; ἔπειτα πῶς θέλει δικασθῇ τὸ πλῆθος ἐκείνο τῶν ἐνστάσεων; Πρὸς τούτοις ἡ ἐπέμβασις τοῦ δημάρχου καὶ τῶν ἄλλων δημοτικῶν ἀρχῶν θέλουσιν παρὰ εἰς ἀπείρους ραδιουργίας. Εἰς τὴν ἐμμεσον ἐκλογὴν συμβαίνουν ἐνστάσεις καὶ ἐφέσεις, αἵτινες δὲν γίνονται εἰς τὴν ἄμεσον. Νομίζω συντομοτέραν, καταλληλοτέραν καὶ δικαιοτέραν τὴν ἄμεσον. Ὡς πρὸς τὸ τίμημα, νὰ μὴ δεχθῶμεν κἄνεν, διότι πολλοὶ γάτοιχοι τῆς Σπάρτης, τῶν νήσων καὶ ἄλλων μερῶν θέλουσι στεροθῇ τοῦ τῆς ἐκλογῆς δικαιώματος. Ἄν ἐπιθυμῶμεν ταχέως ν' ἀποπερατωθῇ τὸ ἔργον τῶν ἐκλογῶν, ἃς δεχθῶμεν τὴν ἄμεσον καὶ ἄνευ τιμήματος.

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ πρῶτος ἀγορεύσας ἐπὶ τοῦ σχεδίου κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίαν εἰσηγητῆς, ὅτι ἐξέφρασε προηγουμένως τὰ καλὰ τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς, τὰ ὅποια καὶ αὕτη ἡ ἐπιτροπὴ ἀνεγνώρισεν· ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην Βουλευτικὴν περίοδον δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ταύτην ἀκινδύνως· Ἡ Ἑλλὰς εὐρίσκεται ἤδη εἰς πυρετώδη, ὡς εἰπεῖν, κατὰστασιν καὶ δὲν πρέπει νὰ δοθῇ ἀφορμὴ εἰς νέους κλονισμούς. Συμφέρει νὰ μεταφέρωμεν πλῆθος ἐκλογέων ἐκ μακρῶν ἀποστημάτων; Πρὸς τούτοις τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους ἀπαιτεῖ, ὥστε νὰ ἴδωμεν τὰς Βουλευτικὰς ἐδρας κατεχομένους ἐξ ἀνδρῶν διακεκριμένων· ἀλλὰ τοῦτο δὲν κατορθοῦται διὰ τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς, διότι πολλῶν φιλοτιμίαι θέλουσιν ἐπιβρεᾶζει τοῦ λαοῦ τὴν θέλησιν. Εἰς κἄνεν μέρος τοῦ κόσμου δὲν ἔδωκαν ἀνεξαιρέτως τὸ τοῦ ἐκλέγειν δικαίωμα εἰς πάντας, ἀλλ' ἔθεσαν τίμημα· εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἔμμεσον ἐκλογὴν ἔθεσαν τίμημα, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ εἰς τοὺς ἐκλογεῖς ἡ ἀπορῶτα τῆς ἱκανότητος ἐγγύησις. Καὶ τῷ ὄντι πῶς εἶναι δυνατόν ἡ προσωρινὴ μὲν, ἀλλ' οὐσιώδης αὕτη τοῦ ἐκλέγειν ἐξουσία νὰ δοθῇ εἰς τὸν τυχόντα; Οἱ ὑπερασπιζόμενοι τὴν ἄμεσον ἐκλογὴν εἶπον, ἃς μὴ ζητήσωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τίμημα· ὥστε ἐν ἄλλαις λέγουσιν ὅτι εἶναι ἀνάγκη τιμήματος· ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ ἡ ἀνάγκη αὕτη εἶναι λογικὴ, εἶναι δίκαιον αὐτὸ τὸ ὅποιον κρίνομεν ἀνα-

γκαῖον εἰς τὸ μετὰ ταῦτα, νὰ μὴ τὸ ζητήσωμεν ἀπὸ τοῦδε; Ἄν δεχθῶμεν ὅλους ὡς ψηφοφόρους, πῶς θέλωμεν δυνηθῆ νὰ συγκεντρώσωμεν αὐτοὺς εἰς ἓν; Εἴμεθα ἀναγκασμένοι νὰ παραδεχθῶμεν ἐκλεκτικὰ τιμήματα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχωμεν εἰσέτι συνταγματικὰς ἔξεις, θέλωμεν ἐπισυμβῆ ἀφύκτως ἐρεθισμὸν μεταξὺ τῶν κατοίκων καὶ διαπληκτισμοὶ ἐκ τῶν θηρευόντων τὸ Βουλευτικὸν ἀξίωμα ὑποκινούμενοι. Εἶναι πιθανὸν ἐκ τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς νὰ προκύψῃ πάντῃ διάφορον ἀποτέλεσμα, νὰ καὶ ἴδωμεν ἐπὶ τῶν ἐδρῶν τῶν Βουλευτῶν χωρικοὺς καθημένους, διότι κατὰ χωρία καὶ ἄνευ τιμήματος γινομένης τῆς ἐκλογῆς, ἕκαστος θέλει καταγράφει τὸν οἰκεῖον καὶ συνήθη, μὴ ἐνθυμούμενος καὶ τὸν τῆς πόλεως. Οὕτως οἱ τῶν χωρίων θέλουσιν ὑπερισχύσει τῶν κατοίκων τῶν πόλεων. Τὸ τίμημα καθιερωμένων εἰς τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς πρέπει νὰ ζητηθῇ κατὰ μείζονα λόγον εἰς τὰς Βουλευτικὰς. Ὅθεν ἄμεσοι ἐκλογαὶ δὲν δύνανται νὰ γίνωσι ἄνευ τιμήματος. Τούτου δὲ τεθέντος, θέλει προκύψῃ μεγίστη περὶ τὰς ἐκλογὰς ἐραδύτης, τὴν ὁποίαν πρέπει παντὶ σθένει ν' ἀποφύγωμεν. Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν, νομίζω, νὰ μακρυνθῶμεν τοῦ τῆς ἐμμέσου ἐκλογῆς συστήματος.

Ἐνταῦθα ὁ Πρόεδρος κατ' αἴτησιν τινῶν πληρεξουσίων ἡρώτισε τὴν Συνέλευσιν, ἂν ἐρωτίσῃ ἀρχοῦντως. Ἀπορανθείσης δὲ ταύτης καταπρατικῶς, ἔθηκε τὸ ζήτημα οὕτω· α' Τὴν ἄμεσον ἐκλογὴν προτιμᾷ ἡ Συνέλευσις ἢ τὴν ἑμμέσον; τὴν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀπ' εὐθείας, ἢ τὴν δι' ἐκλογέων. β' Γενομένης δὲ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἢ Συνέλευσις παρεδέχθη τὴν ἄμεσον ἐκλογὴν διὰ ψήφων 177 : 5.

Τότε ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν· ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη τὴν ἄμεσον ἐκλογὴν διὰ ψήφων 177 : 5.

Ἡδὲ δὲ πρόκειται, ἐπρόσθεσεν, ἵνα σκεθῇ ἡ Συνέλευσις περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θέλει ἐνεργηθῇ ἡ ἄμεσος ἐκλογή.

Παρετήρησεν εἰς τῶν πληρεξουσίων, ὅτι παραδεχθέντες τὸ τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς σύστημα, λείπεται ἤδη τὸ νὰ φροντίσωμεν πῶς αὕτη θέλει ἐνεργηθῇ, καὶ ἐν πρώτοις περὶ τοῦ τιμήματος. Εἶναι θεβραῖως σπουδαῖον τὸ ζήτημα τοῦτο, εἶπον ἄλλοι, καὶ χρήζει πολλῆς προσοχῆς καὶ σκέψεως· ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα τίμημα νὰ τεθῇ τοῦλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν θέλει εἶναι δεκτὸν, διότι πολλοὶ δὲν ἔχουσιν εἰσοδήματα ἐξ ἰδίων κτημάτων, καὶ πρὸ πάντων οἱ κάτοικοι τῆς Σπάρτης, τῶν νήσων καὶ ἐπαρχιῶν ἐκείνων, ὅπου τὰ κτήματα κατεῖχοντο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπὸ τῶν Τούρκων. Εἰς τὴν τοιαύτην περίσσειαν δύο γνωρίσματα τῆς ἐκλογικῆς ἱκανότητος ἐδυνάμεθα νὰ παραδεθῶμεν, τὸ τῆς ιδιοκτησίας καὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος, μέχρις οὗ προϊόντος τεθῶσι

καταλληλότεραι κατὰ τοῦτο βάσεις· ἀλλὰ τότε πρέπει νὰ ὁρισθῇ ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς, τοῦτέστι ν' ἀποφασισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν καλπῶν, ἡ μονογράφησις τῶν ψηφοδελτίων καὶ τὰ λοιπά. Ἐπρότειναν δ' ἐπὶ τέλους τὸ ν' ἀνατεθῇ εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιτροπὴν τοῦ σχεδίου τοῦ νόμου τῶν ἐκλογῶν τοῦ νὰ συντάξῃ καὶ παρουσιάσῃ ἐντὸς 24 ὥρῶν εἰς τὴν Συνέλευσιν σχέδιον τοῦ Νόμου τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη. Προσετέθησαν δὲ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῇ προτάσει ἐνὸς τῶν εἰσηγητῶν αὐτῆς καὶ δύο ἄλλα μέλη οἱ Κ.Κ. Γ. Αἰνιάν καὶ Κ. Κολοκοτριώνης.

Ὁ Πρόεδρος μετὰ ταῦτα ἀνήγγειλεν, ὅτι δύο ἄλλα σχέδια νόμου τῶν ἐκλογῶν ἐπαρουσιάσθησαν, τὸ μὲν παρὰ τοῦ πληρεξουσίου Γασούνης Κ. Χαλικοπούλου, τὸ δὲ παρὰ τοῦ Κ. Τζούχλου, πληρεξουσίου Πραστοῦ.

Ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισε νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν.

Ἐνταῦθα ὁ συνήθως προεδρεύων τῆς Συνελεύσεως, καταλιπὼν τὴν ἐδραν εἰς τὸν ἐπιόντα ἀντιπρόεδρον, εἶπεν· ἐπειδὴ πρόκειται νὰ τεθῶσιν ἤδη βάσεις τινες, ἐφ' ὧν θέλει συντάξῃ τὸν νόμον τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς ἡ ἐπιτροπὴ, θέλω προσθέσει κάτ' ὀλίγα τινά. Ἀναμφιβόλως τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον παρεδέχθη ἡ Συνέλευσις εἶναι τὸ καλῆτερον, διότι ἐξ αὐτοῦ προκύπτει ὁ Βουλευτὴς ὡς καθαρὸν ἐξαγόμενον τῆς τοῦ λαοῦ θελήσεως, οὐχὶ δὲ ἐξ ἀπατηλῶν εἰσηγήσεων, ὡς συμβαίνει πολλάκις εἰς τὴν ἔμμεσον ἐκλογὴν. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιτροπὴ ἀνεγνώρισε καὶ ὡμολόγησε τὰ καλὰ τῆς ἀμέσου, ἀλλὰ νομίσασα αὐτὴν δυσχετέλεστον, ἐπροτίμησε τὴν ἔμμεστον· ἐπὶ τούτου δὲ ἤδη θέλω ἐκθέσει ὀλίγα τινά. Ὅσα παρέχουσι φόβον εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀμέσου εἶναι:

1) Ἡ συγκέντρωσις πολλῶν ἐπὶ τὸ αὐτό· ἀλλὰ τοῦτο δυνάμεθα νὰ τὸ ἀποφύγωμεν, θέττοντες εἰς διάφορα μέρη ἀναλόγως τῇ ἐκτάσει καὶ τῷ πληθυσμῷ τῶν κατοίκων ἐκάστης ἐπαρχίας κάλπας τινὰς καὶ δεκαήμερον προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας οἱ ψηφοφοροῦντες νὰ καταθέττωσι τὰ ψηφοδέλτια, χωρὶς νὰ ἐπιβραβεύωνται ὑπὸ τῶν σπουδαρχούντων.

2) Ἡ πλήρωσις τῶν ψηφοδελτίων ἐν τῷ τόπῳ ἐνθα πάντες συνέρχονται. Τοῦτο καὶ εἰς αὐτάς τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς ἐπέφερε καταχρήσεις, διότι πολλῶν ἀγνοούντων νὰ γράφωσιν, ἐγγράφοντο ἐν τοῖς ψηφοδελτίοις ὀνόματα τῆς ἀρεσκείας τῶν γραφόντων· ἀλλὰ τοῦτο δύναται νὰ προληφθῇ, ἂν πρότινων ἡμερῶν δοθῶσι μονογραφήμενα ἐκ τοῦ Διοικητοῦ καὶ τοῦ εἰρηνοδίκου εἰς ἕκαστον τῶν ψηφοφόρων τὰ ψηφοδέλτια, ὥστε ἕκαστος αὐτῶν νὰ ἔχῃ ἐκ περισσοῦ τὸν χρόνον διὰ νὰ εὔρῃ, ἂν δὲν ἔξεύρῃ

νά γράφῃ, τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ γραφέα καὶ νά ἐξελέγξῃ τὰ γεγραμμένα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δυνάμεθα ν' ἀπορύγουμεν καὶ τὰς ἐκ τῆς συγκεντρώσεως συγκρούσεις καὶ τὰς καταχρήσεις, αἵτινες ἄλλοτε ἐλάμβανον χώραν εἰς τὰς δημοτικὰς ἐκλογάς. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ τίμημα, τοῦτο βεβαίως, μὴ ὑπαρχόντων κτηματολογίων φορολογικῶν, δὲν δύναται νά ληφθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπ' ὄψιν. Τὸ τοιοῦτον μάλιστα παρ' ἡμῖν θέλει δώσῃ ἀφορμὴν εἰς καταχρήσεις, διότι τῶν φορολογικῶν καταλόγων, κρατούμενων ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν μέχρι τοῦδε, θέλουσιν ἴσως ἀναδειχθῇ ὡς μᾶλλον φορολογούμενοι ἐκεῖνοι, οἵτινες εἰσὶ γνῶριμοι εἰς αὐτούς. Ἡ δὲ ἐξέλεξις τούτου δὲν εἶναι τόσο εὐκολος. Ὅθεν ἐπὶ τοῦ παρόντος, φρονῶ καὶ ἐγώ, ὅτι δὲν δυνάμεθα νά παραδεχθῶμεν ἄλλα γνωρίσματα ἐκτὸς τοῦ τῆς ιδιοκτησίας καὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος. διότι βέβαια δὲν πρέπει νά χορηγήσωμεν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν εἰς ὑπηρέτας καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτων, οἵτινες ἔχουσι τὴν θέλησίν των ἐξηρητημένην ἐξ ἄλλων.

Ἄλλο ἥμῃς ἀντικείμενον εἶναι λείαν σπουδαῖον, τὸ τῶν ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων, αἵτινες βεβαίως θέλουσι συμβῇ, ὅσον τέλειος καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὁ κατάλογος. διότι ἄλλοι μὲν θέλουσιν αἰτιῶσθαι, ὅτι παρελείφθησαν, ἔχοντες τὰ προσόντα, ἄλλοι δὲ ὅτι κατεγράφεσαν, μὴ ἔχοντες αὐτά. Ἐμελέτησα ἐπὶ τούτου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τὸ σχέδιον καὶ τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Προεδρίας καὶ τυπωθὲν ἤδη καὶ διανεμηθὲν σχέδιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβούλου τῆς Γραμματείας τῶν Ἐσωτερικῶν Κ. Σ. Ἀντωνιάδου, διευθύνοντος εἰδικὸς τὸν κλάδον τοῦτον τῶν ἐκλογῶν. ἄλλ' οὔτε τοῦ ἐνὸς οὔτε τοῦ ἄλλου ὁ τρόπος μου ἐφάνη ὅτι συντελεῖ εἰς τὴν συντομίαν καὶ τὴν ἀποφυγὴν τῶν καταχρήσεων, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀπαιτεῖται καὶ δεύτερος βαθμὸς δικαιοδοσίας. Φρονῶ καταλληλότερον πρὸς τοῦτο καὶ διὰ τὴν συντομίαν καὶ διὰ τὸ ἀμερόληπτον τῶν ἀποφάσεων τὸ νά συστηθῇ εἰς ἐκάστην ἐπαρχίαν ὁρκωτὸν δικαστήριον. ἐκλεγόμενον παρ' αὐτῶν τούτων, οἵτινες κάμνουσι τὰς ἐκλογάς, δικάζον τὰς ἀναρυσόμενας ἐνστάσεις. Τοῦτο δύναται νά συγκροτηθῇ π. χ. οὕτω· τίθενται ἐντὸς κάλπης τὰ ὀνόματα ὅλα τῶν δημοτικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν συμβούλων καὶ τῶν παρέδρων, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξάγονται δεκαπέντε. Ἄν δ' ἐκ τούτων ἐξαχθῇ ἄνθρωπος μὴ εἰδὼς γράμματα ἀναπληροῦται ὑπ' ἄλλου. Συμπληρωθέντος οὕτω τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 15, ἕκαστος τῶν διαδίκων νά ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐξερεῖν κατ' ἀρέσκειαν πέντε, ὥστε οἱ παραιρεσόμενοι πέντε νά δικάζωσι τὰς διενέξεις ἀνεκλήτως. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀποφεύγομεν καὶ τὴν βραδύτητα τῆς ἐκδικάσεως τῶν διαφορῶν καὶ τὰς ἐφέσεις, ἐνταυτῷ δὲ

παρέχοντες εις τοὺς δικάζομένους ἀμερόληπτον δικαστήριον, ἔκριθη εὖλογος ἡ τοῦ Προέδρου γνώμη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, καὶ ἀπεφασίσθη ἵνα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς μελλούσης νὰ συντάξῃ τὸν νόμον ἐπιτροπῆς.

Ἀκολούθως ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίαν περὶ τὰς 2 1/2 ὥρας μ. μ.

Ὁ ἐκτελὼν χρεὶν Προέδρου
Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.
Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.
Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.
Α. ΛΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Ν. Δρόσος.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης.
Γ. Δοκός.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΕΣ'.

Τῆς 8 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν ὀγδόην τοῦ Μαρτίου μηνὸς τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους, ἡμέραν τετάρτην, συνελθόντων τῶν πληρεξουσίων ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως περὶ τὴν 11 ὥραν πρὸ μεσημβρίας, ἐγένετο ἡ ἐκφώνησις τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου εὐρεθέντων δὲ, παρόντων μὲν διακοσίων εἰκοσιενὸς καὶ ἀπόντων εἰκοσιδύω, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρξομένην τὴν συνεδρίαν.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, τὰ ὅποια γενόμενα παραδεκτὰ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ Προέδρου, τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι ὁ πληρεξούσιος Παντουνιτζῆς Α. Ἐγκολφόπουλος, ἀσθενῶν πρὸ ἐνὸς μηνὸς καὶ μόλις ἤδη ἀναλαβὼν τὴν υγείαν του, ζητεῖ ἄδειαν ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ τύχῃ ἐκεῖ τῆς ἀναγκαίας περιποιήσεως ἐπίσης καὶ ὁ πληρεξούσιος τῶν Θεσσαλῶν Ἰωάν. Βελέντζας αἰτεῖ ἄδειαν ν' ἀπέλθῃ εἰς Σύρον, ὅπου κατεπείγουσαι οἰκίαι καὶ ὑποθέσεις τὸν ἀναγκάζουσι νὰ μεταβῇ.

Ἡ Συνέλευσις ἐνέκρινε νὰ δοθῇ καὶ εἰς τοὺς δύο ἡ ζητούμενη ἄδεια.

Ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς Συνεδριάσεως, ἐπρόσθεσεν ὁ Πρό-

εδρος, είναι ή συζήτηση του περί εκλογών νόμου, τὸν ὅποιον συνέταξεν ή ἐπιτροπή κατὰ τὰ εἰς τὴν παρελθούσαν συνεδρίασιν αποφασισθέντα. Ὁ εἰσηγητὴς θέλει κάμει τὴν εἰσήγησιν τοῦ Νόμου.

Λαβίων δὲ οὗτος τὸν λόγον, εἶπεν, ὅτι ή συντάξασα τὸ νομοσχέδιον ἐπιτροπή ἔλαβεν ὡς θέσιν κατὰ τὰ ἀποφασισθέντα παρὰ τῆς Συνελεύσεως τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς, καὶ διὰ τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τούτου, διὰ νὰ ἐνεργῇ ἀληθεῖς ὁ λαὸς ἐκλογάς, δὲν περιώρισε τὸ δικαίωμα τοῦ ψηφοφορεῖν διὰ τιμήματος, ἀλλ' ἀπῆλθισεν ἀπὸ τὸν ψηφοφόρον ἰδιωκτησίαν, ὅσηδὴποτε καὶ ἂν ᾖναι, ἥ ἀνεξάρτητον ἐπιτήδευμα. Ἰὰ προσόντα ταῦτα τοῦ ψηφοφόρου ἐτέθησαν ὡς ἐγγύησις τῆς καλῆς καὶ ἀνεξαρτήτου χρήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ψηφοφορεῖν, τὸ ὅποιον πᾶς τις δύναται τοιουτοτρόπως νὰ ἐνεργῇ.

Εἰς τὸν ὅρισμόν τῶν προσόντων τοῦ Βουλευτοῦ ἔλαβεν ὡς θέσιν τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, τὴν ὁποίαν πρὸς δὲν περιώρισε διὰ προσόντων τῆς τύχης. Εἰς τὴν σύνταξιν τῶν καταλόγων τῶν ἔχόντων τὴν ἐνέργειαν τοῦ δικαιώματος τοῦ ψηφοφορεῖν πολιτῶν δὲν ἐβάνη αὐστηρά, διότι ή κατεπείγουσα ἀνάγκη ἀπαιτεῖ τὴν ταχυτέραν συγκάλῃσιν τῶν Βουλῶν, καὶ διὰ τοῦτο ή ἐπιτροπή δὲν καθιέρωσε διπλοὺς βαθμοὺς δικαιοδοσίας μήτε πολλοὺς τύπους, ἀλλ' ἀνέθεσε τὴν σύνταξιν αὐτῶν εἰς τοὺς Δημάρχους καὶ δημοτικὰ Συμβούλια, χαίροντας τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ λαοῦ τῶν δήμων των· τὴν δὲ ἐκδίκασιν τῶν ἐπὶ τοῦ καταλόγου παραπόνων ἐνεπιστεύθη εἰς ἀνθρώπους ἐξαγομένους ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου λαοῦ, καὶ ἐδέχθη ἐξαίρεσις τούτων ἐκ μέρους τῶν ἔχόντων τὰς διενέξεις, ὥστε τὸ δικαστήριον τοῦτο νὰ παρέχῃ τὰ πιστὰ εἰς πάντας.

Καθιέρωσε τὴν διὰ ψηφοδελτίων ἐκλογὴν, διότι ἄλλως ἦτον ἀδύνατον νὰ γίνῃ χωρὶς νὰ περιορισθῇ ή θέλησις τῶν πολιτῶν δι' ὑποψηφίων, καὶ τοῦτο ή ἐπιτροπή ἐνόμισε καθῆκον τῆς ν' ἀποφύγῃ. Ἐθεώρησε δὲ καταλληλοτέραν τὴν σχετικὴν πλειονοψηφίαν πρὸς τὸ παρὸν, διότι ή ἀπόλυτος εἶναι δύσκολον νὰ παρουσιασθῇ καὶ διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ψηφοφορίας θέλομεν χρονοτριβεῖ, ἐνῶ ὅλοι ἀναγνωρίζουν τὴν ἀνάγκην τῆς ταχυτέρας τῶν Βουλῶν συγκροτήσεως. Εἰς τὸ περί προσόντων τῶν Βουλευτῶν παρεδέχθη, νὰ ᾖναι τὸ 1/2 ἐκ τῶν αὐτοχθόνων καὶ κατοίκων τῆς ἐκλεγούσης ἐπαρχίας καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ ἀπεριορίστως, θελήσασα τοιουτοτρόπως νὰ συμβιβάσῃ ή ἐπιτροπή ἐντὸς τῆς Βουλῆς τὰς τοπικὰς γνώσεις καὶ τὴν εἰδικὴν μὲ τὴν γενικὴν ἱκανότητα καὶ πείραν, καὶ πιστεύουσα, ὅτι, παραδεχθέντες ἤδη τὸ σύστημα

τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς, δὲν θέλετε δυσκολευθῆ ποσῶς νὰ παραδεχθῇται καὶ ἐκεῖνο. Ἐθεώρησε δὲ ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἀνεπιρρέεστον τῶν ἐκλογῶν τὴν ἐξαίρεσιν τῶν ὑπαλλήλων εἰς τοὺς τύπους, ἐν ᾧ ὧν ἐνεργοῦν τὰ καθήκοντά των, καὶ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικῶν, οἵτινες δὲν πρέπει ν' ἀποσπῶνται εὐκόλως τῆς ὑπηρεσίας.

Τέλος ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Βουλευτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου ἢ ἐπιτροπῇ, παραλαμβάνουσα ὁμῶς μὲ τοὺς Καθηγητάς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τοὺς τῶν Γυμνασίων, τοῦ πολυτεχνικοῦ σχολίου καὶ τοὺς τῶν ὠραίων τεχνῶν, νομίζει, ὅτι δὲν παρέβη τὸ πνεῦμα τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως περὶ τούτου, ἂν καὶ παρέβη τὸ γράμμα, θεωρήσασα, ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς Συνελεύσεως ἦτον ὁ Βουλευτὴς οὗτος νὰ ἀντιπροσωπεύῃ ἐν γένει ἐντὸς τῆς Βουλῆς ὅλους τοὺς κλάδους τῶν διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν μέσων, καὶ διὰ τοῦτο παρεδέχθη νὰ συντρέχωσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ οἱ προϊστάμενοι καὶ ἄλλων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων ἐκτὸς τῶν τοῦ Πανεπιστημίου Καθηγητῶν· ἐδέχθη τοὺς καθηγητάς τῶν ὠραίων τεχνῶν, διότι ἐνόμισε δίκαιον καὶ συμφέρον νὰ τιμῇ καὶ ἐμψυχώσῃ τὰς ὠραίας τέχνας, αἱ ὁποῖαι ὀφείλουσαν τὴν γέννησίν των εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

Μετὰ τὴν γενικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ νόμου παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ, οὐδενὸς αἰτησαμένου ν' ἀγορεύσῃ ἐν γένει κατὰ τοῦ γενικοῦ πνεύματος τοῦ σχεδίου τοῦ νόμου, ἡ Συνέλευσις ἀπεφάνθη νὰ προβῇ εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ Νόμου.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νόμου, ἔχον οὕτω:

«Εἰς ἐκάστην ἐπαρχίαν τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἐννοουμένη κατὰ τὴν περιφέρειαν ἐκάστου ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου, ἐκλέγεται ἀνάλογος ἀριθμὸς Βουλευτῶν κατὰ τοὺς ἐξῆς ὅρους·

Ἐπαρχίαι, ἔχουσαι πληθυσμὸν μέχρι τῶν δώδεκα χιλιάδων ψυχῶν, ἐκλέγουσιν ἓνα Βουλευτὴν· αἱ ἔχουσαι πλέον τῶν δώδεκα μέχρι τῶν εἴκοσι τεσσάρων, δύο· αἱ ἔχουσαι πλέον τῶν εἴκοσι τεσσάρων μέχρι τῶν τριάκοντα ἑξ, τρεῖς· αἱ ὑπεράνω τῶν τριάκοντα ἑξ, τέσσαρες. »

Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀ. §. τοῦ ἁρθροῦ τούτου ἐδόθησαν τροπολογίαι παρὰ τῶν πληρεξουσίων Γαλαξειδίου, Λακωνίων καὶ Ἐρμούπολεως, αἰτούντων κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ § ἀ. νὰ δοθῇ εἰς τὸ Γαλαξειδίον, τὰς ἐπαρχίας Λακωνίας καὶ τὴν Ἐρμούπολιν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγωσιν ἴδιον Βουλευτὴν, καίτοι μὴ ἀποτελοῦντες χωριστὴν περιφέρειαν ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου.

Εἰς τῶν πληρεξουσίων Λακωνίας παρετήρησεν, ὅτι οἱ ὁρίσμοι τοῦ ἀ. ἁρθροῦ τοῦ σχεδίου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῶσιν

εἰς τὴν Λακωνίαν, διότι ἡ μετάβασις αὐτῶν εἰς ἄλλον τύπον χάριν τῆς ψηφοφορίας εἶναι δυσχερεστάτη. Ἡ Συνέλευσις πρέπει ν' ἀναγνωρίσῃ εἰς τὴν Λακωνίαν τὸ αὐτὸ δικαίωμα τῶν παραστατῶν, τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοτε εἶχον.

Προτείναντος δέ τινος πληρεξουσίου, ὅτι πρέπει ἡ Συνέλευσις ν' ἀπορῶνθῃ προηγουμένως ἐπὶ τῆς βάσεως, ἤτοι, ἐὰν δέχεται τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦ σχεδίου διαίρεσιν τῶν ἐπαρχιῶν, ἢ τὴν παλαιάν, ὁ Πρόεδρος, μὴ ἐμφανισθέντος οὐδενὸς ν' ἀγορεύσῃ κατὰ τοῦ σχεδίου, ἠρώτησε τὴν Συνέλευσιν, ἐὰν δέχεται τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον διαίρεσιν τῶν ἐπαρχιῶν, ἢ τὴν παλαιάν.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη διὰ μεγάλης καὶ εὐκρινεστάτης πλειονοψηφίας, δι' ἀναστάσεως γενομένης, τὸν § α. τοῦ ἁρθρου 1, ὅπως εἶναι εἰς τὸ σχέδιον.

Ἐνταῦθα οἱ πληρεξύσιοι Γαλαξειδίου ἐζήτησαν ν' ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν ἡ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν δοθεῖσα εἰς τὴν Προεδρίαν πρότασις των, ἀναφερομένη εἰς τὸν α. § τοῦ ἁρθρου 1. Τινῶν δὲ ἐναντιουμένων εἰς τοῦτο διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἡ αἴτησις των ἀφορᾷ ἐξαιρέσεις καταστρεφούσας τὴν παραδεχθεῖσαν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος καὶ τῆς περιφερείας τοῦ ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου, ἄλλων δὲ πάλιν, ὡς καὶ τῶν προτεινόντων, μετ' ἐπιμονῆς αἰτούντων τὴν ἀνάγνωσιν, μεθ' ἱκανὴν συζήτησιν οἱ πληρεξύσιοι Γαλαξειδίου παρετήρησαν, ὅτι ἡ αἴτησις των δὲν ἀφορᾷ ἐξαιρετικὸν δικαίωμα, ἀλλ' ὁμοίον τοῦ κατὰ τὸν β'. § τοῦ ἁρθρου 2 παρχωρηθέντος εἰς τοὺς δήμους Κρηνιδίου καὶ Ἑρμιόνης, καὶ ἐπεφυλάχθησαν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς προτάσεώς των κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ μέρους ἐκείνου.

Ἐπομένως ἡ Συνέλευσις προέβη εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἐπομένου β'. § τοῦ ἁρθρου 1, ἐφ' οὗ παρετήρησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ παρεδέχθη ὡς βᾶσιν τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα χιλιάδων κατοίκων, διότι τοιουτοτρόπως θελομεν ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν ἀριθμὸν Βουλευτῶν ἀνάλογον τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἔθνους μας.

Ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου τούτου ἐγένετο παρὰ διαφόρων ἡ πρότασις τοῦ νὰ γίῃ παραδεκτὸς ὡς βᾶσις τοῦ πληθυσμοῦ ἀντὶ τῶν δώδεκα χιλιάδων ὁ ἀριθμὸς τῶν δέκα χιλιάδων κατοίκων, διότι, εἶπε, τὸ δεκαδικὸν σύστημα εἶναι καλῆτερον καὶ εὐκολώτερον ἔνεκα δὲ τῆς ἐλαττώσεως ταύτης τοῦ ἀριθμοῦ δὲν θελεῖ αὐξήσῃ ἐπὶ τοσοῦτον ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν, ὥστε νὰ ᾔῃαι δυσανάλογος τοῦ πληθυσμοῦ μας, ὅστις μάλιστα ἐλπίζομεν ὅτ' ἔχει ὀλυνὲν προβαίνει εἰς τὸ μέλλον ὡς καὶ ἡ οἰκονομικὴ τοῦ παμείου μας κατάστασις.

Ἄλλοι, παραδεχόμενοι ὡς ἔασιν τὸν ἀριθμὸν τῶν δέκα χιλιάδων, ἐπρότειναν νὰ αὐξάνῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν ὅχι κατὰ δέκα χιλιάδας, ἀλλὰ ἀπὸ τὰς δέκα μέχρι τῶν εἴκοσι δύο, καὶ ἀπὸ τὰς εἴκοσι δύο μέχρι τῶν τριάκοντα τεσσάρων καὶ καθεξῆς.

Τὴν περὶ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ πρότασιν ἀντέκρουσαν ἄλλοι, λέγοντες, ὅτι ὡς βάσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν δὲν ἐτέθη ὁ πληθυσμὸς καὶ τὸ ἀριθμητικὸν σύστημα, ἀλλὰ τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια, καὶ ἐπομένως τὸ ἐπαρχιακὸν σύστημα. Πρὸ ὀλίγου ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη τὴν ἐπαρχιακὴν διαίρεσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, ἀποδοκιμάσασα τὴν παλαιὰν τῶν ἐπαρχιῶν διαιρέσιν διὰ τὸν λόγον, ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην διαίρεσιν ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν ἤθελεν ἐπαυξήσῃ πολὺ. Ἐπομένως ἡ περὶ ἐπαυξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν πρότασις, ὡς εἶναι καὶ ἡ προκειμένη, εἶναι δεικασμένη, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παραδεχθῇ ἡ Συνέλευσις τὸν πληθυσμὸν τῶν δώδεκα χιλιάδων κατὰ τὸ σχέδιον.

Ἀντιπαρετηρήθη παρ' ἄλλου πληρεξουσίου, ὅτι ἡ περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν ἰδέα ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ Συνέλευσις παραδεχθῇ ὡς ἀπαιτούμενον πληθυσμὸν τὰς δέκα χιλιάδας, θέλει ὑπάρχει ἡ βεβαιότης ὅτι θήλει τηρηθῇ τὸ Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὡς ἐλάχιστον ὅρον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν τὸν ὀγδοηκοστόν. Ἄλλως δὲ, τίς γνωρίζει, ἂν, γινομένης παραδεκτῆς τῆς βάσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δώδεκα χιλιάδων κατὰ τὸ σχέδιον, ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ παραβῶμεν καὶ αὐτὸ τὸ Σύνταγμα, καθ' ὃ ὁ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν ὠρίσθη μέχρι τῶν ὀγδοήκοντα; Διὰ τοῦτο ἐπρότεινε νὰ γίνῃ δεκτὸς ὡς βάσις ὁ πληθυσμὸς τῶν δέκα χιλιάδων, καὶ ἐζήτησε νὰ γίνῃ ψηφοφορία ἐπὶ τούτου.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἔθεσεν εἰς ψηφοφορίαν τὸ ζήτημα, α ἂν ἡ Συνέλευσις παραδέχεται ὡς βάσιν πληθυσμοῦ τὰς δέκα χιλιάδας ἢ τὰς δώδεκα, καὶ ἐπομένως ἀναλόγως τοῦ παραδεχθησομένου ἀριθμοῦ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν ἀνάλογον αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν.

Γενομένης ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἔγινε παραδεκτὸς ὡς βάσις ὁ ἀριθμὸς τῶν δέκα χιλιάδων ἀντὶ τῶν δώδεκα διὰ ψήφων 119 πρὸς 69.

Ἐπομένως τὸ ἄρθρον ἐγένετο παραδεκτὸν εἰς τὴν Συνέλευσιν, τροποποιηθὲν οὕτως·

Τίτλος Α.

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν.

Ἄρθρον 1.

« Εἰς ἐκάστην ἐπαρχίαν τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἐννοουμένην κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς δικαιοδοσίας ἐκάστου ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, ἐκλέγεται ἀνάλογος ἀριθμὸς Βουλευτῶν κατὰ τοὺς ἐξῆς ὅρους »

α Ἐπαρχίαι, ἔχουσαι πληθυσμὸν μέχρι τῶν δέκα χιλιάδων ψυχῶν, ἐκλέγουσιν ἓνα Βουλευτὴν. Αἱ ἔχουσαι πλεον τῶν δέκα μέχρι τῶν εἴκοσι, δύο· αἱ ἔχουσαι πλεον τῶν εἴκοσι μέχρι τῶν τριάκοντα, τρεῖς· αἱ ὑπεράνω τῶν τριάκοντα, τέσσαρας. »

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη ἀπὸ τὸν εἰσηγητὴν τὸ ἐπόμενον ἄρθρ. 2 τοῦ νομοσχεδίου, ἔχον οὕτω·

Ἄρθρον 2.

α Αἱ νῆσοι Ἰδρας, Πετσῶν καὶ οἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι Ψαριανοὶ ἐκλέγουν Βουλευτὰς κατὰ τὸ ἀπὸ 31 Ἰανουαρίου ε. ε. ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως, ἥτοι ἡ μὲν Ἰδρα τρεῖς, αἱ δὲ Πέτσαι δύο, καὶ οἱ Ψαριανοὶ δύο. »

α Οἱ δῆμοι Κρανιδίου καὶ Ἐρμιόνης ἡνωμένοι ἀποτελοῦσιν ἰδίαν ἐκλεκτικὴν περιφέρειαν πρὸς ἐκλογὴν Βουλευτοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰς τὸ 1 ἄρθρον πληθυσμοῦ. »

Ἐπὶ τοῦ 6 §. παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι οἱ δῆμοι Κρανιδίου καὶ Ἐρμιόνης ἐθεωρήθησαν ὡς ἀποτελοῦντες ἰδίαν ἐκλεκτικὴν περιφέρειαν, διότι οἱ δῆμοι οὗτοι ὑμῶν μὲ τὴν νῆσον Πετσῶν εἶχον ἐν ἐπαρχιακὸν συμβούλιον· ἀποχωρηθειςῶν δὲ ἡδὴ τῶν Πετσῶν κατὰ τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἄρθρον ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως, μένουσιν οἱ δύο οὗτοι δῆμοι εἰς ἰδίαν ἐκλεκτικὴν περιφέρειαν.

Ἐνταῦθα κατ' αἵτησιν τῶν πληρεξουσίων Γαλαξειδίου ἀνεγνώσθη ὑφ' ἑνὸς τῶν γραμματέων ἡ παρ' αὐτῶν δοθεῖσα, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη, πρότασις, ἔχουσα οὕτω·

α Ἡ πόλις τοῦ Γαλαξειδίου κεῖται ἐπὶ πετρώδους καὶ ἀγόνου τόπου, οἱ δὲ κάτοικοί της, μὴν ἔχοντες ἔνεκα τούτου κτηματικὰς περιουσίας, διὰ τὰ προσπορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν μέσα, ἀνέπτυξαν μὲ ἀπαραδειγμάτιστον ταχύτητα καὶ τὴν χαρακτηρίζουσιν αὐτοὺς φιλεργίαν καὶ δραστηριότητα ναυτηλίαν ἀρκετὰ μεγάλην ὡς πρὸς τὴν σημερινὴν κατάστασιν τοῦ ἐλληνικοῦ ἐμπορίου, καὶ ἀπέκτησαν ἔνεκα τούτου ἴδια συμφέροντα, διακρίνοντα αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν πέριξ μερῶν.

Ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως εἶχε ναυτικὸν, καταναυμαχοῦν τὸν ἐχθρὸν, τὸ ὁποῖον κατεστράφη κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος ἐντὸς

καὶ ἐκτὸς τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου ὑπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου· μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ἡ ἀνάγκη τῆς διακρίσεως τῶν συμφερόντων ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν ἄλλων μερῶν τῆς ἐπαρχίας Σαλῶνων ὑπηγόρευσαν εἰς τὴν ἔθνικὴν Συνέλευσιν τοῦ Ἄργους, τῆς Προνοίας καὶ εἰς τὴν παρούσαν τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ἀποτελῇ τὸ Γαλαξειδίον ἴδιον καὶ χωριστὸν ἐκλεκτικὸν τμήμα, ἐξ οὗ νὰ προάγῃται ἀντιπρόσωπος ὁδηγούμενος ἐκ τῶν εἰδικῶν τοπικῶν γνώσεων, ὡς πρὸς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ πρόοδον τῆς ναυτικῆς ταύτης πόλεως, δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως ἐζήτησαν οἱ Γαλαξειδιῶται νὰ ἐξασκήσωσι, καὶ τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ μὴ ἀναγνωρισμένον ῥητῶς πρὸ τοῦ 1829, ἐνήργουν ὁμῶς πραγματικῶς, διότι εἰς ὅλας τὰς ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἐκλογὰς πληρεξουσίων εἰς τὰς ἐθνικὰς Συνελεύσεις, ἢ βουλευτῶν εἰς τὰς Βουλὰς, εἶχον πάντοτε ἓνα Γαλαξειδιώτην πληρεξούσιον ἢ βουλευτὴν ἐκ τῶν παρὰ τῆς ἐπαρχίας Σαλῶνων στελλομένων δύο. Τὸ δικαίωμα τοῦτο τέλος εἶναι ἀποκτημένον καὶ ἀναγνωρισμένον, καὶ ἡ ἀναγνώρισις αὐτοῦ παρὰ τῆς παρούσης ἔθνικῆς Συνελεύσεως, τοῦ νὰ θεωρηθῇ τὸ Γαλαξειδίον ὡς χωριστὸν ἐκλεκτικὸν τμήμα, ἂν καὶ μὴ ἔχον ἴδιον ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν ἐντὸς τοῦ Συντάγματος τεθεῖσαν ἀρχὴν περὶ ἐκλογῶν, καὶ συνάδει μὲ τὰς παρούσας τοπικὰς περιστάσεις τοῦ Γαλαξειδίου καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς ταύτης ναυπηγίας διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους·

α) Διότι ὁ βουλευτὴς ἀντιπροσωπεύει μὲν τὸ ἔθνος ἐν γένει, μόλα ταῦτα ἀπαιτεῖται νὰ ᾔηται ἐροδιασμένος μὲ τὰς τυπικὰς γνώσεις καὶ νὰ ἐκπηγάζῃ ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν εἰδικῆς τινος περιφέρειας, διὰ νὰ συνταυτίζηται μὲ τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσώπευσιν καὶ ἡ εἰδικότης ἐκάστου μέρους χωριστὰ, σύμφωνα μὲ τὴν ἐντὸς τοῦ Συντάγματος καθιερωθεῖσαν ταύτην ἀρχὴν. Ἄν τὸ Γαλαξειδίον δὲν θεωρηθῇ ἀποτελοῦν ἰδίαν ἐκλεκτικὴν περιφέρειαν, μὴ δυνάμενον ποτὲ ὡς ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ νὰ ἐπικρατῇ εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς ἐπαρχίας Σαλῶνων, ὅπου συγχονεύεται εἰς τὴν σύστασιν ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, ποτὲ δὲν θέλει ἔχει ἀντιπρόσωπον φέροντα τὰς εἰδικὰς τοῦ τόπου γνώσεις, ἀλλὰ μάλιστα ὅλως ξένον καὶ εἰς ἄγνοιαν εὐρισκόμενον τῶν τοπικῶν γνώσεων· διότι κατὰ τὸν πληθυσμὸν τῆς ἐπαρχίας Σαλῶνων, εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην εἰς μόνον βουλευτῆς ἀναλογεῖ κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἐπομένως τοιοῦτοτρόπως τὰ συμφέροντα καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς ναυτικῆς ταύτης πόλεως δὲν θέλουσιν ἔχει ἐντὸς τῆς Βουλῆς εἰδικὴν ἀντιπροσώπευσιν.

β) Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὸ ναυτικὸν τοῦ Γαλαξειδίου,

τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν μετρά ὑπὲρ τὰ διακόσια εἴκοσι πλοῖα, ἀντιπροσωπεύμενον ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ναυτικαὶ νῆσται ἀπὸ ἰδίου ἐντὸς τῆς Βουλῆς ἀντιπρόσωπον, θέλει ἔχει ὅλας τὰς ἐγγυήσεις τῆς ἐφαρμογῆς ἐκείνων τῶν εἰδικῶν περιστάσεων, αἵτινες εἶναι γνωσταὶ μόνον εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ τόπου, καὶ τῶν ὁποίων ἡ πρόβλεψις ἐνισχύει καὶ ἀναπτύσσει τὰ συμφέροντα ἐνὸς τόπου.

Τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος ἐντὸς τῆς μεσογείου εἶναι ἀρκετὰ συνδεδεμένον πρὸ πάντων μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ναυτηλίας. Ἡ Σ. Συνέλευσις ἔχει ἴσως γνῶσιν τῆς παρούσης καταστάσεως τῆς ναυτηλίας τοῦ Γαλαξειδίου, τὴν ταχυτάτην αὐτῆς πρόοδον, τὰς ἐγγυωμένας εἰς τὸ μέλλον ἐλπίδας, καὶ ἐπομένως τὴν ἀπαιτούμενην ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐμψυχωθῇ ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆς. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον εἶναι ἀπαραίτητος ἀνάγκη ἡ παρ' ἰδίου βουλευτοῦ ἀντιπροσώπευσις τῆς ναυτικῆς πόλεως Γαλαξειδίου ἐντὸς τῆς Βουλῆς.

γ) Ἐκτὸς τούτων ὅλων ἡ ἀναγνώρισις ὡς εἰδικῆς ἐκλεκτικῆς περιφερείας τῆς πόλεως Γαλαξειδίου μὲ τ' ἀπαρτίζοντα τὸν δῆμιον Γαλαξειδίου τέσσαρα χωρία, περιλαμβάνοντα ἑξ̄ χιλιάδας περίπου πληθυσμὸν, εἶναι σύμφωνος καὶ μὲ τὸν τεθέντα εἰς τὸν Νόμον περὶ ἐκλογῆς ἐλάχιστον ὅρον τοῦ ἀπαιτουμένου πληθυσμοῦ διὰ τὴν ἐκλογὴν ἐνὸς βουλευτοῦ.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνομεν,

α Ν' ἀναγνωρισθῇ ἡ πόλις Γαλαξειδίου μετὰ τῶν τεσσάρων, περιλαμβανομένων εἰς τὸν δῆμον Γαλαξειδίου χωρίων, ὡς εἰδικὴ ἐκλεκτικὴ περιφέρεια, ἔχουσα τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῇ χωριστὰς ἐκλογὰς καὶ νὰ πέμπῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἰδίον ἀντιπρόσωπον.»

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς ὁ Πρόεδρος παρετήρησεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι σκοπὸς τῶν πληρεξουσίων δὲν εἶναι νὰ δοθῇ εἰς αὐτοὺς ἐξαιρετικὸν δικαίωμα, οὔτε νὰ προστεθῇ πλειότερος ἀριθμὸς βουλευτῶν, ἀφ' ὅσους θὰ δίδῃ κατὰ τὸν Νόμον ὁλόκληρος ἡ ἐπαρχία Παρνασσίδος, ἀλλὰ ζητοῦν νὰ ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις νὰ γίνηται κατὰ τὴν ἐκλογὴν προσοχή, ὥστε ὁ εἰς ἐκ τῶν τριῶν βουλευτῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης νὰ ᾖ Γαλαξειδιώτης, διότι ἄλλως, ἀπόντων πάντοτε κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Γαλαξειδίου εἰς τὰς ναυτικὰς τῶν ἀποδημίας, θέλει ἐπιχρεεῖται εἰς τὰς ἐκλογὰς ἡ λοιπὴ ἐπαρχία, καὶ οὕτω τὸ Γαλαξίδιον, τοῦ ὁποίου τὰ συμφέροντα εἶναι ὅλως διόλου διαφορετικὰ τῶν τῆς λοιπῆς ἐπαρχίας, θέλει μένει ἄνευ ἀντιπροσώπου.

Ἐνταῦθα διηγέρθη σφοδρὰ μεταξὺ τῶν πληρεξουσίων συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, τῶν μὲν πληρεξουσίων Γαλαξειδίου

καὶ ἄλλων διῷσχυριζομένων ὅτι ἡ περὶ τοῦ Γαλαξειδίου αἵτησις διὰ τοὺς ἐκτεθειμένους εἰς τὴν ἐγγραφὸν πρότασιν τῶν πληρεξουσίων αὐτοῦ λόγους εἶναι δικαία, καὶ πρέπει νὰ γείνη παραδεκτὴ. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, εἶπον, συνδέεται στενὰ μὲ τὴν εὐημερίαν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ἔθνους εἰς τὸ μέλλον. Αἱ περὶ ἐμπορίας καὶ ναυτηλίας γνώσεις θέλουν εἶσθαι σπάνιαι ἐντὸς τῆς Βουλῆς, καὶ διὰ τοῦτο ὅχι μόνον εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ γενικὸν συμφέρον νὰ γείνη παραδεκτὴ ἡ πρότασις Γαλαξειδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξαιρετικὰ πρὸς τοῦτο δικαίωματα ἔπρεπεν ἡ Συνέλευσις νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς ναυτηλίας καὶ ἐμπορίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἡ παραδοχὴ τῆς αἰτήσεώς των εἶναι δικαία ἀμοιβὴ τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα τῆς ναυτικῆς ταύτης πόλεως, ἥτις πρώτη εἰς τὴν σερραῶν Ἑλλάδα ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ τῆς ὁποίας τὸ ναυτικὸν κατεστράφη ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶχον ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐπραγματοποίησαν αὐτὸ κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῶν τε πληρεξουσίων εἰς τὰς Συνελεύσεις καὶ τῶν Βουλευτῶν εἰς τὰς Βουλὰς.

Ἄλλων δὲ πάλιν διατεινομένων, ὅτι ἡ τῶν Γαλαξειδιωτῶν πρότασις ἀφορᾷ ἐξαιρετικὸν δικαίωμα ἀντιπροσωπείας, ἀντικείμενον καὶ καταστρέφον ὅλως διόλου τὴν παραδεχθεῖσαν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος, διότι ἅμα παραδεχθῇ ἡ Συνέλευσις τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην ὑπὲρ τοῦ Γαλαξειδίου θέλει εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παραδεχθῇ παρομοίας ἐξαιρέσεις καὶ ὑπὲρ ἄλλων πόλεων ὡς τῆς τοῦ Μεσολογγίου, Ναυπλίας, Μοθώνης, Κορώνης, τῶν ἐπαρχιῶν Λακωνίας κλπ, καὶ τοιοῦτοτρόπως θέλει καταστραφῇ ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος. Ὅτι καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη ὡς ἡ πόλις Γαλαξειδίου ἔχουν ἱκανὰς θυσίας καὶ ἀγῶνας νὰ παραστήσῃ, εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα καταβληθέντας, ἀλλ' ὅτι τὸ δικαίωμα ἐξαιρετικῆς ἀντιπροσωπεύσεως δὲν δίδεται χάριν τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων ἐκτὸς μόνον τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, δικαίωμα ἀναγνωρισθὲν παρ' ὅλων τῶν ἔθνικῶν Συνελεύσεων καὶ παρὰ τῆς παρούσης ἀπέναντι τῶν μεγάλων θυσιῶν αὐτῶν τῶν νήσων.

Ἐφ' ἱκανὸν χρόνον περιστραφείσης τῆς συζητήσεως περὶ τοὺς λόγους τούτους, οἱ πληρεξούσιοι τῆς ἐπαρχίας Σαλῶνων παρετήρησαν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ποσῶς δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸ νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὴν πόλιν Γαλαξειδίου τὸ ζητούμενον δικαίωμα περὶ ἀντιπροσωπείας, ἀλλ' ὅτι οἱ λόγοι τῆς διακρίσεως τῶν συμφερόντων τῶν κατοίκων Γαλαξειδίου ἀπὸ τὰ τῶν λοιπῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας δὲν ἐφαρμόζονται ὡς πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν τεσσάρων χωρίων, περιλαμβανομένων ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ δήμου

Γαλαξειδίου, τὰ ὅποια ἀνέκαθεν περιεῖχοντο εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σαλίωνων ἐπομένως ἐπρότειναν, ὅτι ὅπως εἶναι δίκαιον νὰ δοθῇ εἰς τὴν ναυτικὴν πόλιν Γαλαξειδίου τὸ ζητούμενον δικαίωμα ἀντιπροσωπείας, ἐπίσης εἶναι δίκαιον τὰ ῥηθέντα χωρὶς νὰ μὴν ἀποσπασθῶσιν ἀπὸ τὴν ἐκλεκτικὴν περιφέρειαν τῆς Παρνασσίδος, ὡς ἀνέκαθεν ἦσαν. Ἐπίσης δὲ θεωροῦμεν ἄδικον νὰ ἐπιβληθῇ ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν ἡ ὑποχρέωσις εἰς τοὺς κατοίκους Παρνασσίδος, θέλοντας καὶ μὴ νὰ δίδωσιν ὑπὲρ ἐνὸς Γαλαξειδιώτου ὡς Βουλευτοῦ τὴν ψήφον των, περιοριζομένου οὕτω τοῦ δικαίωματος τῆς ἐκλογῆς.

Μετὰ ταῦτα οἱ πληρεξούσιοι Γαλαξειδίου ἐπέμενον νὰ τεθῇ εἰς ψήφοφορίαν τὸ ζήτημα. Ἄλλοι δὲ πάλιν ἀντέκρουσαν τὴν αἰτησίαν των ὡς ἀντικειμένην ἤδη εἰς τὴν παραδεχθεῖσαν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου, καὶ ὅτι ἡ Συνέλευσις πρέπει νὰ προῖῃ εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ἐπομένων ἄρθρων.

Ἡ Συνέλευσις, παραδεχθεῖσα τὸ ἄρθρον, ὅπως εἶναι εἰς τὸ σχέδιον, προέβη εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὅποιον ἀνέγνωσεν ὁ εἰσηγητὴς, ἔχον οὕτως. «Οἱ κατὰ τὴν ἀπὸ 3 Φεβρουαρίου ε. ε. ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως μετανάσται ἐκλέγουσιν ἴδιον βουλευτὴν, ἅμα συνοικισθέντες πραγματικῶς ἀποτελέσωσιν ἴδιον δῆμον, πόλιν, ἢ ἐπαρχίαν ἐκ τριῶν χιλιάδων ψυχῶν.

Οἱ ὁρισμοὶ τοῦ ἄρθρου 1 ἰσχύουσιν, ἅμα ὁ ἀριθμὸς τῶν συνοικισθησομένων ὑπερβῇ τὰς τρεῖς χιλιάδας ψυχάς. » καὶ ἐπρόσθεσεν, ὅτι τὸν μὲν α. §. τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἔθετεν ἡ ἐπιτροπὴ, ἐπεριδομένη εἰς τὴν τῆς 3 Φεβρουαρίου ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, καθ' ἣν ἐδόθη τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς μεταναστάτας τοῦ νὰ πέμπωσιν ἴδιον βουλευτὴν εἰς τὴν Βουλὴν, ἅμα ὁ ἀριθμὸς τῶν συνοικισμῶν των ἤθελε ρθᾷ εἰς τὸ ἕμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τῆς ἐχούσης τὸν μικρότερον πληθυσμὸν ἐπαρχίας, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἔλαβε πληροφοριῶν παρὰ τῆς Γραμματείας τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπαρχία, ἔχουσα ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, καὶ πληθυσμὸν ἥττονα τῶν ἑξ χιλιάδων ψυχῶν. Τὸν δὲ δεύτερον §. ἔθεσε, διότι τὸ εἰρημένον δικαίωμα ἐδόθη εἰς τοὺς μεταναστάτας ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολυνθῇ ἡ ὑπὸ ἰδίων βουλευτῶν ἀντιπροσώπευσις αὐτῶν· ἀλλ' ἅμα ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὑπερβῇ τὰς τρεῖς χιλιάδας, τότε ὡς πρὸς τὸν δεύτερον βουλευτὴν ὑπάγονται καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς γενικοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 1.

Παρατηρήθη ὑπὸ τινων ὡς πρὸς τοὺς ἐν Σύρῳ οἰκοῦντας Χίους, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι δίκαιον νὰ πέμπωσιν ἴδιον βουλευτὴν, οὐχὶ ἠνωμένοι μετὰ τῶν ἄλλων Ἑρμοπολιτῶν, διότι ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν ὑπερβαίνει πραγματικῶς τὰς πέντε χιλιάδας ψυχάς.

Εἰς δὲ τῶν πληρεξουσίων τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐποίκων Ἡπειρωτῶν παρετῆρσεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἡδίκησε τοὺς μετανάστας, διότι δεχθεῖτα κατωτέρω ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 τὴν πολιτικὴν κατοικίαν ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους, διὰ τοὺς μετανάστας ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 ἀπήτησε πραγματικῶς τὸν συνοικισμόν τριῶν χιλιάδων ψυχῶν ἐντὸς ὠρισμένου χώρου. Λόγος περὶ πολιτικῆς κατοικίας δὲν ἐγένετο ποσῶς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 3 Φεβρουαρίου, καθ' ἣν ἐδόθη τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τοὺς μετανάστας. Τότε ἐλέγετο μόνον, ὅτι βάσις τῆς ἀντιπροσωπείας εἶναι ἡ γῆ καὶ κατὰ περιφέρειας κατὰ τεμάχια γῆς θέλουσι πέμπεσθαι οἱ Βουλευταί. Νῦν δὲ τεθείσης τῆς πολιτικῆς κατοικίας ἐν τῷ ἄρθρῳ 5, τὸ πρᾶγμα ἀλλάζει· ἐπομένως καὶ ἡμεῖς ἔχομεν δικαίωμα νὰ ζητήσωμεν ὅ,τι γίνεται διὰ πάντας τοὺς ἄλλους. Προτείνω λοιπὸν ν' ἀναβληθῇ ἡ τοῦ 3 ἄρθρου συζήτησις εἰς τὸ ἄρθρον 5.

Ἀντιπαρετηρήθη ὑπ' ἄλλων, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἡδίκησε τοὺς μετανάστας, διότι δὲν ἔπραξεν ἄλλο, εἰμὴ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως νὰ ἀντιγράψῃ (ἀνεγνώσθη ἐνταῦθα ἡ περὶ μεταναστῶν ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 3 Φεβρουαρίου). Βλέπετε, ἐπρόσθεσαν, ὅτι δὲν διαφέρει τὸ ἄρθρον 3 τῆς ἀποφάσεως, εἰμὴ κατὰ δύο μόνον λέξεις, αἵτινες ἔχουσι τὴν αὐτὴν πάλιν σημασίαν, καὶ δύνανται νὰ τεθῶσιν, ἂν τινες ἐπιμένωσιν. Ὡς δὲ πρὸς τὸν τεθέντα ἀριθμὸν τῶν τριῶν χιλιάδων, ἂν τινες ἀμυβιάλλουσιν, ὅτι ὁ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν κατοίκων ἐπαρχίας, ἐχούσης ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, εἶναι ὁ τῶν ἑξ χιλιάδων, δεχόμεθα νὰ τεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 ὅ,τι τὰ πρακτικὰ λέγουσι, τούτέστι τὸ ἕμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τῆς ἐχούσης τὸν σμικρότατον πληθυσμὸν τῶν κατοίκων ἐπαρχίας. Ἐν τούτοις καμμία ἀναβολὴ τῆς συζήτησεως τοῦ ἄρθρου 3 δὲν πρέπει νὰ γείνη, καθ' ὃ ὄντος συμφώνου τοῖς παραδεδεγμένοις παρὰ τῆς Συνελεύσεως, μήτε συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ.

Ἄλλος τῶν πληρεξουσίων εἶπε· σεβόμεθα τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, καὶ δὲν ζητοῦμεν καμμίαν ἀντιστροφὴν αὐτῶν· ἀλλ' ὁ λόγος δὲν εἶναι περὶ τούτου, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφασισμένων. Καθὼς ἔγεινε πρότασις περὶ τῶν Χίων νὰ πέμπωσιν ἴδιον Βουλευτὴν, ὑποτιθέμενοι, ὅτι σχηματίζουσιν ἴδιον δῆμον, οὕτω προτείνομεν καὶ ἡμεῖς ν' ἀναβληθῇ ἡ τοῦ 3 ἄρθρου συζήτησις εἰς τὸ ἄρθρον 5.

Ἀντιπαρετετήθη ὑπ' ἄλλου, ὅτι οὗτος εἶναι τρόπος τοῦ νὰ ἀνασχευασθῶσι τὰ ἀποφασισμένα· τὸ ἄρθρον 3 δὲν περιέχει εἰμὴ ὅσα ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισε, διατὶ λοιπὸν ζητεῖται ἡ ἀναβολὴ τῆς συζήτησεως αὐτοῦ; Ὁ νόμος διαιρεῖται κατὰ τίτλους, ἐπομέ-

νως τοῦ ἄρθρου 3, εὐρισκομένου ἐντος τοῦ οἰκείου τοῦ πληθυσμοῦ τίτλου, δὲν δύναται ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτηςις εἰς ἄλλον τίτλον.

Ἄλλος τῶν πληρεξουσίων παρετίρησεν, ὅτι ἡ γενομένη περὶ τῶν Χίων πρότασις εἶναι δικαιοτάτη, διότι οὗτοι πραγματικῶς ἔχουσι τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν διὰ νὰ πέμπουν ἴδιον Βουλευτήν.

Ἐνταῦθα κατὰ διαταγὴν τοῦ Προέδρου ἀνεγνώσθη ἡ ἐξῆς πρότασις τοῦ πληρεξουσίου Χαλκίδος. α Οἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀγωνισθέντες σωματικῶς καὶ χρηματικῶς Ἑπτανήσιοι, Αἰθαλιῶται, καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς Ἀσίας νὰ ἔχουν τὸ περὶ συνοικισμοῦ δικαίωμα, καθὼς καὶ τὰ σωματεῖα, Ἡπειρώται, Θεσσαλοὶ, Μακεδόνες κλ.

Εἷς τῶν πληρεξουσίων εἶπεν, ὅτι θεωρεῖ δικαίαν τὴν περὶ τῶν Ἑπτανήσων πρότασιν διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα θυσίας των.

Ἄτερος δὲ, ἀναπτύσσων τὴν ἀνωτέρω πρότασιν, εἶπε· ἑβθαίως εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μεταναστῶν τοῦ ἄρθ. 3 τοῦ περὶ ἐκλογῶν νόμου περιλαμβάνονται καὶ οἱ Κυδωνεῖς, ἐγκαίρως μεταναστεύσαντες, καθὼς ἀνήκοντες εἰς τὰ σωματεῖα· ἀλλὰ καὶ οἱ Ἑπτανήσιοι, καθὼς συντελέσαντες εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, πρέπει νὰ περιλαμβάνωντα εἰς τὴν αὐτὴν τῶν μεταναστῶν κατηγορίαν· ἐπίσης εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπάγονται καὶ οἱ ἐπὶ τῇ βίψει ψηφίσματος τῆς ἐν Τροιζῇ Συνελεύσεως Ἴωνες, ἔχοντες τὸ δικαίωμα τοῦ συνοικισμοῦ εἰς τὸν ἰσθμὸν.

Πάντες δὲ οἱ ἐξ ἄλλων μερῶν, τὰ ὅποια δὲν ἔλαβον τὰ ὅπλα μετανᾶσται, δὲν περιέχονται εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ 3 ἄρθρου.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη.

Πολλῆς συζητήσεως γενομένης, ἂν πρέπη ν' ἀναβληθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 5 ἡ συζήτηςις τοῦ 3 ἄρθρου, ἡ Συνέλευσις ἀπεφάνθη νὰ συζητηθῇ σήμερον. Τότε εἷς τῶν πληρεξουσίων τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐποίκων Ἡπειρωτῶν λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν· ἐπιφυλαττόμενος ἐν πρώτοις νὰ ζητήσω καὶ ὑπὲρ τῶν λαῶν, τοὺς ὁποίους ἀντιπροσωπεύω αὐτὸ τοῦτο, τὸ ὁποῖον θέλει ἀποφασισθῇ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν κατοικίαν, ἐμβάινω ἤδη εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ἄρθρ. 3. Ἐκεῖ ἐτέθη ὁ ἀριθμὸς τῶν 3 χιλιάδων ψυχῶν· ἀλλ' ὅταν ἀποδείξωμεν, ὅτι εἶναι ἐπαρχία, ἔχουσα μικρότερον πληθυσμὸν τῶν ἐξ χιλιάδων, κανεὶς ἑβθαίως δὲν θέλει μᾶς ἀρνηθῇ τὸ νὰ τεθῇ τοῦ πληθυσμοῦ ταύτης τὸ ἥμισυ. Πρὸς τούτοις ὡς πρὸς τὸν β' §. τοῦ ἄρθρου 3 παρατηρῶ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐξέθηκε τὸ πνεῦμα τῆς ἀποράσεως τῆς Συνελεύσεως.

Ἀποφασίσαντες κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 3 Φεβρ. εἰς τοὺς μετανάστας τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ πέμπωσιν ἴδιον Βουλευτήν, ἅμα ὁ συνοικισμὸς αὐτῶν φθάσῃ εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ὀχούσης τὸν μικρό-

τατον πληθυσμόν ἐπαρχίας, κανείς ἐξ ὑμῶν δὲν εἶχεν εἰς τὸν νοῦν, ὅτι ἅμα ὁ συνοικισμὸς ὑπερβῇ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τοῦ ἡμίσεος ἤθελεν ὑπαχθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν· διὸ πρέπει κατὰ ταύτην τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ αὐτὴ ἀναλογία, καὶ ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν συνοικισθησομένων ὑπερβῇ τὸ εἰρημένον ἡμισυ. Ὅ,τι ἅπαξ ἐδόθη, δὲν δύναται πλέον ν' ἀφαιρεθῇ. Ὁ εἰσηγητὴς ἀντιπαρετήρησεν, ὅτι ὁ πληρεξούσιος Ἡπειρωτῶν ἔχει ἄδικον εἰς τὰς παρατηρήσεις του, διότι ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόησε κάλλιον τὸ πνεῦμα καὶ τὸν νοῦν, τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως, καὶ εἰς τοῦτο δικαστὴς εἶναι αὐτὴ ἡ ἰδία Συνέλευσις· παραχωρήσας αὕτῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τοὺς μετανάστας, σκοπὸν εἶχε τὸ νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς, ὑποστάντας παμπόλους ἀγῶνας, τὴν εὐχολίαν τοῦ νὰ ἔχωσιν ἴδιον ἀντιπρόσωπον, ἐντὸς τῆς Βουλῆς, οὐχὶ ὅμως καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τοῦτο ὡς ἐπικρατοῦν, καὶ ὅταν ὁ πληθυσμὸς ἤθελεν ὑπερβῇ τὸ ἡμισυ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων μιᾶς ἐπαρχίας. Ἡ Συνέλευσις τότε βλέπουσα, ὅτι οἱ συνοικισμοὶ τῶν μεταναστατῶν δὲν εἶχον τοιοῦτον ἀριθμὸν, ὥστε νὰ ἔχωσιν ἓνα ἀντιπρόσωπον, ἀπεφάσισεν, ἅμα ὁ πληθυσμὸς ἐκάστου αὐτῶν φθάσῃ εἰς τὸ ἡμισυ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων μιᾶς ἐπαρχίας, νὰ πέμπῃ ἴδιον ἀντιπρόσωπον, δηλοῦσα βεβαίως διὰ τούτου, ὅτι ἅμα ὁ πληθυσμὸς ὑπερβῇ τὸν ὅρον τοῦτον τοῦ ἡμίσεως, θέλουσιν ὑπαχθῇ καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἰὺς δὲ πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν τριῶν χιλιάδων εἶπον καὶ ἀνωτέρω, ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐτέθη, διότι κατὰ τὸν παρουσιασθέντα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν κατάλογον τῆς Γραμματείας τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν ὑπῆρχεν ἐπαρχία, ἔχουσα μικρότερον πληθυσμὸν τῶν ἑξ χιλιάδων. Ἄν ὅμως ἀποδειχθῇ, ὅτι εἶναι, τότε ἡ Συνέλευσις κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς 3 Φεβρουαρίου θέλει παραδεχθῇ ταύτης τὸ ἡμισυ διὰ τοὺς συνοικισμοὺς τῶν μεταναστῶν.

Τότε ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν ὅτι ἐπὶ δύο τινων πρόκειται ν' ἀποφασίσῃ ἡ Συνέλευσις.

1) Ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων ἐκάστου τῶν συνοικισμῶν τῶν μεταναστῶν, εἰάν δέχῃται ν' ἀντικατασταθῇ ἀντὶ τῶν τριῶν χιλιάδων, τὸ ἡμισυ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς ἐχούσης τὸν μικρότερον πληθυσμὸν περιφερείας ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, καὶ

2) Ἐάν δέχῃται τὸ νὰ ἐξακολουθῇ ἡ αὐτὴ ἀναλογία ὑπὲρ τῶν μεταναστῶν, καὶ ὅταν ὁ πληθυσμὸς τοῦ συνοικισμοῦ τῶν ὑπερβῇ τὸ ἡμισυ τοῦ ἀνωτέρω εἰρημένου ἀριθμοῦ.

Ἡ Συνέλευσις διὰ μὲν τὸ α. ἀπεφάνθη καταφατικῶς, διὰ δὲ τὸ β. ἀποφατικῶς, τουτέστιν, ὅτι ἅμα ὑπερβῶσι τὸ ἡμισυ τοῦ

ελάχιστου ὅρου τῶν κατοίκων τῆς περιφέρειας ἐπαρχιακοῦ τινος, συμβουλίου ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ 1 ἄρθρου.

Οὕτω τὸ ἄρθρον 3 ἐγένετο παραδεκτὸν, τροποποιηθὲν ὡς ἀκολούθως·

Ἄρθρον. 3.

α Οἱ κατὰ τὴν 8 Φεβρουαρίου ε. ε. ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως μετανάσται ἐκλέγουσιν ἰδιαίτερον Βουλευτὴν, ἅμα συνοικισθέντες πραγματικῶς ἀποτελέσωσι δῆμον, πόλιν, ἢ ἐπαρχίαν χωριστὴν, καὶ παρουσιάσωσι πληθυσμὸν ἴσον μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ελάχιστου ὅρου τῆς ἐχούσης τὸν μικρότερον πληθυσμὸν περιφέρειας ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου.

Οἱ ὁρίσμοι τοῦ 1 ἄρθρ. ἰσχύουσιν ἅμα ὁ ἀριθμὸς τῶν συνοικισθησομένων ὑπερβῇ τὸ ἥμισυ τοῦ ελάχιστου ὅρου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς περιφέρειας ἐπαρχιακοῦ τινος συμβουλίου ν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίαν περὶ τὰς 4 1/2 ὥρας Μ. Μ.

Ὁ ἐκπληρῶν χρεῖα Προέδρου

Ἀντιπρόεδρος **Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ**

Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Α. ΛΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δρ. Ν. Δρόσου.

Κ. Θ. Κολοκοτρώνης.

Γ. Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΕΞ΄.

Τῆς 9 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν ἐνάτην τοῦ Μαρτίου μηνὸς τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους, ἡμέραν πέμπτην, συνελθόντων τῶν πληρεξουσίων ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως περὶ τὴν 11 ὥραν Π. Μ., ἐγένετο ἡ ἐκφώνησις τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου· εὑρεθέντων δὲ παρόντων διακοσίων εἴκοσι ὀκτὼ καὶ ἀπόντων δεκαπέντε, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρξαμένην τὴν συνεδρίαν.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, τὰ ὅποια γενόμενα παραδεκτὰ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ Προέδρου, τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων.